

Saulėta, dieną 75°, naktį 60.
Saulė teka 5:43, leidžiasi 8:11

VOL LV

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Trečiadienis, liepos-July 31 d., 1974 m.

Kaina 15c

179

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

JAV SENATAS RUOŠIA PREZIDENTO TEISMA

TURKIJA NESUTINKA IŠVEŽTI IŠ KIPRO SALOS SAVO KARIUOMENĖS

ZENEVA. — Derybose tarp Turkijos, Graikijos ir Britanijos dėl Kipro salos nevyksta susitarti, nes Turkija atsisako nustatyti laiką iki kada ji išvežs iš salos savo kariuomenę. Turkija reikalauja salos turkų mažumai lygių teisių salos valdyme ir visiško saugumo. Naujosios graikų vyriausybės užsienio reikalų ministras Mavros įrodinėja, kad jis negali grįžti į Atėnus ir pasakyti, kad jis sutiko su Turkijos karo jėgų laikymu Kipre. Graikija tuo pačiu mažiau reikalauja iš Turkijos už Jungtines Tautas ar už Sovietų Sąjungą, kuri aiškiai reikalauja, kad Turkija išvežtų savo karo jėgas iš Kipro.

Šalia karo jėgų klausimo didžiausius sunkumus derybose sukelia Kipro konstitucijos reikalai. Turkija reikalauja, kad kiekvienas Kipro kaimelis, kuriame yra turkų gyventojų būtų saugomas kariuomenės jėgų turkų. Kaip žinoma, Kipro nepriklausomybės sutartyje buvo leista Graikijai ir Turkijai turėti Kipre po 600 kariuomenės. Tuo ir remiasi Turkija, nesutinkdama išvežti savo karo jėgų. Tačiau šiuo metu Kipre yra jau virš 20,000 kariuomenės, kurie savo užimtą teritoriją vis didina.

Šalia saugumo Kipro turkams, Turkija reikalauja jiems atskiros vyriausybės, ir teisių dalyvauti būsimose derybose dėl salos ateities. Turkijos premjeras Ecevit kalbėjo telefonu su Graikijos premjeru Caramanliu. Jie susitarė kur nors susitikti, tačiau neskelbiama kada ir kur.

Įtemptas momentas Kipro saloje tarp Jungtinių Tautų kariuomenės ir turkų įvyko Nicosijos aerodrome, kai jį pradėjo saugoti JT kariuomenė, o turkai norėjo aerodromą užimti. Antras panašus įvykis buvo Kyrenijos mieste, kur turkai užėmė. Jie pareikalavo, kad iš miesto išsikraustytų JT daliniai. Čia jie globoja graikus, kurie liko turkų atkirsti. JT jėgų vadas indas gen. Prem Chand kreipėsi į JT sekretorių Waldheimą, kuris tuoj susirūš su Turkijos vyriausybe. JT kariuomenė atsakingi už 2,000 graikų, kurie subėgo į Kyrenijos priemiestį Bellapais. Apie 700 graikų patalpinti Kyrenijos Dome Hotel viešbutyje.

Graikijoje premjeras Caramanlis nuramino visuomenę, pareišdamas, kad kariuomenės vadai jam neįsakinėja ir vykdo savo pažadą "sugrįžti į barakus". Premjeras patarė spaudai neįsileisti nepagrįstų gandų, kurie baugina gyventojus.

Palestiniečiai atvyko į Maskvą

BEIRUTAS. — Palestiniečių delegacija, septyni įvairių grupių vadai, su Yasir Arafat priešakyje atvyko į Maskvą, kviečiami partijos vado Brežnevo. Arafatas ir anksčiau Maskvoje dažnai lankėsi, tačiau jį pakviesdavo Sovietų-Arabų draugystės organizacija ar panaši sovietų įstaiga. Pirmą kartą jį pakvietė pats Brežnevas.

Palestiniečių vadai tikisi, kad Maskva parems jų planus ir leis Maskvoje įsteigti diplomatinę misiją. Artėjant Ženevos deryboms dėl Vidurinių Rytų problemų, palestiniečiams svarbu laimėti Maskvos paramą, nes jų atskiros valstybės reikalavimų neremia nei Jordanas nei Egiptas, nei Amerika, nekalbant jau apie Izraelį, kuris stipriai priešinosi nepriklausomos Palestinos idėjai.

IŠ VISO PASAULIO

SALYSBURIS. — Rodezijos valdžia iškrausto apie 60,000 negrų iš jų gyvenviečių į naujai pastatytus, kariuomenės saugomus, kaimus, kuriuose jie negalės bendradarbiauti su teroristais, veikiančiais prieš baltųjų valdžią.

PHILADELPHIA. — Keturi episkopų bažnyčios vyskupai pirmą kartą istorijoje įšventino į kunigus 11 moterų, kurių vyriausia 79 m., jauniausia — 27 m. Episkopų bažnyčios vadovybė grąšina vyskupus nubausti, nes moterų kunigystė nesuderinama su bažnyčios konstitucija ir kanonais.

TEL AVIVAS. — Izraelio kariuomenės štabo viršininkas gen. Mordechaj Gur pareiškė, kad jei arabai pašalintų iš Buferio zonos Jungtinių Tautų kariuomenę, Izraelis nutartų vėl pradėti karo veiksmus. JT tarp Egipto ir Izraelio mandatas baigiasi spalio mėn., o Sirijos fronte — gruodžio mėn. Spėjimai, kad arabai gali trukdyti mandato atnaujinimą, vertia Izraelį susirūpinti, kam tektų dabartinės buferio zonos.

LEXINGTONAS. — Kalėjimas, į kurį pirmadienį baltu Mercedes limuzinu buvo atvežtas buvęs Illinois gubernatorius Otto Kerner, davė naujam kaliniui nr. 00037-123.

ANKARA. — Turkų jūreiviai, kurie išsigelbėjo iš nuskandinto prie Kipro salos naikintuvo, pasakoja, kad turkų laivą nuskandino graikų laivai. Matyt, jiems taip kalbėti įsakė karininkai. Izraelio laivo kapitonas, kuris išgelbėjo iš jūros apie 40 turkų laivo jūreivių, pats yra Turkijoje gyvenęs 13 metų ir puikiai kalba turkiškai. Jis paskelbė, jog jūreiviai pasakojo, kad naikintuvą nuskandino pačių turkų lėktuvai.

SALYSBURIS. — Rodezijoje antradienį buvo renkamas naujas parlamentas. Rinkimus tikėjosi laimėti premjero Ian Smith Rodezijos Frontas.

ROMA. — Italijos gydytojai pradėjo 48 val. streiką, reikalaudami daugiau ligininių geresnių darbo sąlygų ir didesnių atlyginių.

WELLINGTONAS. — N. Zelandijos premjeras Norman Kirk paskelbė, kad Prancūzija išsprogino virš Mururo salų dar vieną atominę bombą. Tai jau penktas sprogdinimas šioje bandymų serijoje. Prancūzijos premjeras Chirac pasakė grupei armijos karininkų, kad vyriausybė toliau dės pastangas stiprinti Prancūzijos atominius ginklus.

SEBASTIJA. — Izraelio kariuomenė išvežė iš buvusio Jordano miesto Sebastija apie 800 stovyklautojų, kurie skelbė įsikursi tame mieste, nes jis turįs likti Izraelio teritorijoje.

Šištarp Argentinos žmonės Buenos Aires gatvėse stebėjo mirusio prezidento Perono laidotuvių procesiją.

Ginėja pirmoji laisvę gaus

LISABONA. — Portugalijos prezidentas Antonio de Spinala pareiškė, kad Ginėja bus pirmutinė, kuri gaus nepriklausomybę, iš trijų Portugalijos kolonijų Afrikoje. Po Ginėjos seks Mozambika ir Angola.

Portugalijos vyriausybės nutarimas duoti kolonijoms nepriklausomybę buvo prezidento paskelbtas praėjusį šeštadienį. Ši žinia sukėlė pasitenkinimą pačioje Portugalijoje, nes 13 metų trukęs karas su kolonijų sukilėliais nualino kraštą. Žmonės tikisi, kad vyriausybė galės daugiau lėšų skirti pačios Portugalijos reikalsams.

Zairėje buvo paskelbta, kad dvi Angolos sukilėlių grupės susitarė sujungti savo jėgas ir kartu derėtis su Portugalija dėl nepriklausomybės. Zambijoje turi įvykti sukilėlių vadų suvažiavimas, kuriame tikimasi rasti bendrą kalbą.

Prezidentas Spinala pareiškė, kad Portugalija tikisi artimų ir šiltų ryšių su nepriklausomomis šalimis, buvusiomis portugalų kolonijomis.

Paskelbė šachmatų varžybų datą

MASKVA. — Tarptautinė šachmatų Federacija paskelbė, kad dviejų kandidatų į pasaulio čempionus Anatolijaus Karpovo ir Viktoro Korčojaus susikirtimas prasidės Maskvoje rugsėjo 16 d. Pirmas laimėjęs penkias partijas bus laikomas nugalėtoju. Jei po 24 partijų niekas penkių nebus laimėjęs, laimėtoju bus tas, kuris turės daugiausia taškų.

Federacijos pranešimas paliečia ir Fischerio grąšinimą neįlošti 1975 m. birželio mėn. su Karpovo-Korčojaus varžybų nugalėtoju. Federacija sako, kad Fischeriui atsisakius kovoti dėl titulo, pasaulio čempionu bus laikomas šių Karpovo-Korčojaus rungtynių laimėtojas.

Sovietų spauda piktai kritikuoja Fischerį, nes jis jau daug metų skundžiasi, kad sovietų šachmatininkai palaiko vienas kitą, lošdami lygiosiomis, o kovoja už taškus tik prieš kitų šachmatininkus.

Libane prasidėjo kovos tarp vietinės falangistų partijos narių ir palestiniečių.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

John Dean, buvęs Baltųjų Rūmų patarėjas, šį penktadienį bus teisiamas už savo veiklą Watergate įvykių nuslėpimo byloje. Jis gali gauti 5 metus kalėjimo.

Baltieji Rūmai, pagal federacinio teisėjo Siricos įsakymą, vakar turėjo atiduoti teismui 20 pasikalbėjimų įrengtuose juostelių. Prezidento advokatas St. Clair vakar tvirtino, kad juostelės bus atiduotos.

Pabėgęs finansininkas Roberto Vesco, kaip vyriausybės tyrimai parodė, gavo iš draugų Amerikoje nemažai ginklų, amunicijos ir prostičių. Viskas buvo pristatyta jam į Costa Ricą privačių lėktuvu. Kartu su Vesco Costa gyvenęs ir prezidento Nixono brolio sūnus.

Buvęs izdo sekretorius John Connally nusisamdė advokatą Edward Bennet Williams ginti jį teisme byloje už kvišų ėmimą iš pleninių sąjungos. Connally, jei bus pripažintas kaltu, gali gauti 19 metų kalėjimo ir 50,000 dol. baudą.

Darbo departamentas paskelbė, kad birželio mėn. Amerikoje buvo 1,050 streikų, kuriuose streikavo 790,000 darbininkų.

Garsusis lakūnas Charles Lindberg, 72 metų, kuris perskrido Atlantą 1927 m., paguldintas ligininė.

BEIRUTAS. — Arabų Lygos delegacijos Libane suvažiavo aptarti boikoto Izraeliui reikalų. Boikotas tęsiamas jau 25 metai. Arabai boikotuoja tokias pasaulio biznio įmones, kurios prekiauja su Izraeliu.

LONDONAS. — Dėl nenustatytų priežasčių mirė amerikietė daininkė Cass Elliot, žinoma "mama" vardu. Ji dažnai pasirodavo televizijoje. Mirė 33 metų amžiaus.

NEW DELHI. — Indijoje paskelbta, kad premjeras Indiro Gandhi sūnus, 28 m., Sanjay greit susituoks su 18 metų studente Maneka Anand, karininko dukterim, žinoma gražule. Denveris. — Laikraštis Denver Post ragina vedamajame prezidentą Nixoną pasitraukti iš pareigų.

SENATO KOMITETAS RAŠO TAISYKLES PREZIDENTO R. NIXONO TEISMUI

WASHINGTONAS. — Vakar Atstovų Rūmų teisinis komitetas tęsė svarstymus apie trečią prezidento apkaltinimo dalį. Pirmadienio vakare komitetas priėmė 28-10 balsų antrąjį kaltinimą, kuris prezidentą kaltina savo galių piknaudojimu, vyriausybės agentūrų panaudojimu prieš piliečius, laužant jų konstitucines teises. Trečiajame kaltinime kalbama apie prezidento atsisakymą patenkinti kongreso reikalavimus pristatyti reikalingą medžiagą. Prezidentui dar ruošiami du nauji kaltinimai: vienas dėl pajamų mokesčių nemokėjimo, kitas dėl Kambodijos bombardavimo.

Rytų Vokietija trukdo susisiekti

WASHINGTONAS. — Valstybės departamento spaudos yaldininkas Robert Anderson iš Massachusetts palygino šį komiteto priimtą apkaltinimą su anglų baronų sukilimu prieš karalių. Tas sukilimas privedė prie 1215 m. Magna Carta paskelbimo, kuris davė pamatus politinei Anglijos laisvei.

Kongreso komitetas, aiškindamas Watergate aferą, pareikalavo iš prezidento 147 pasikalbėjimų juostelių, tačiau gavo tik cenzūruotus nuorašius 42 pasikalbėjimų. Todėl komitetas ir kaltina prezidentą, kad jis nesilaikė savo priesaikos prižiūrėti, kad visi įstatymai būtų vykdomi.

Senato vadai pavedė taisyklių komitetui išdirbti taisykles prezidento teismui. Komitetas turės peržiūrėti visus apkaltinimą liečiančius įstatymus, taisykles ir papročius, jei tokių yra. Iki rugsėjo 1 d. komitetas turi senatui pranešti numatyto teismo procedūros gaires.

Senatas ruošiasi teisti prezidentą. Tokio teismo nebuvo jau nuo 1868 m., kada prezidentas Andrew Johnson nebuvo nuteistas pritrūkus tik vieno balso. Iš to teismo liko taisyklė, kad teismo metu senatui pirmininkauja Aukščiausiojo teismo pirmininkas ir kad kiekvienai apkaltinimo daliai priimti reikia dviejų trečdalių senato balsų.

Times of London parašė po pirmojo apkaltinimo: "Jeigu neįvyks staigus nuotaikų pasikeitimas, apkaltinimas atrodė neišvengiamas". Daily Telegraph rašo: "Vienintelė pono Nixono viltis yra, kad dėl politinių sumetimų senatas nesudarys reikalingos dviejų trečdalių daugumos. Amerika bus iki balsavimo, kurio sunku tikėtis anksčiau negu gruodžio mėnesį, suparalyžuota su luošu, įtariamui prezidentui".

Paneigia žinias apie Rumuniją

MASKVA. — Sovietų Pravda piktai žodžiais pasmerkė Vakarų spaudos priminimus, kad santykiai tarp Sovietų Sąjungos ir Rumunijos nėra labai nuoširdūs. Pravda tvirtina, kad "imperalistų jėgos bando didinti įtampas Balkanuose, kur jos seniai planuoja savo intrigas ir bando įvairyti kylį tarp draugiškų socialistinių valstybių". Sovietų Sąjungai ypatingai nepatiko Britanijos laikraščio Daily Mail ir Daily Express pranešimai apie įvairias nelaimes Rumunijos pramonės įmonėse, kur įvyko įvairių paslaptinių sprogimų ir gaisrų. Britų spauda teigė, kad tuos sprogimus vykdo sovietų bloko agentai.

Rumunijos užsienio reikalų ministris Macovescu, tik trumpai sustodamas Maskvoje, išvyko į Kiniją. Rumunijos spauda paskelbė apie šią kelionę, bet ją nutylėjo sovietų žinių agentūros. Rumunija priešinosi pasaulio komunistų partijų kongresui, jei jame būtų planuojamas Kinijos pasmerkimas. Rumunija su Kinija palaiko šiltus santykius ir

Pirmadienio balsavime kartu su 21 komiteto demokratu balsavo ir 7 respublikonai. Kunigas jėzuitas Robert Drinan iš Massachusetts palygino šį komiteto priimtą apkaltinimą su anglų baronų sukilimu prieš karalių. Tas sukilimas privedė prie 1215 m. Magna Carta paskelbimo, kuris davė pamatus politinei Anglijos laisvei.

Kongreso komitetas, aiškindamas Watergate aferą, pareikalavo iš prezidento 147 pasikalbėjimų juostelių, tačiau gavo tik cenzūruotus nuorašius 42 pasikalbėjimų. Todėl komitetas ir kaltina prezidentą, kad jis nesilaikė savo priesaikos prižiūrėti, kad visi įstatymai būtų vykdomi.

Senato vadai pavedė taisyklių komitetui išdirbti taisykles prezidento teismui. Komitetas turės peržiūrėti visus apkaltinimą liečiančius įstatymus, taisykles ir papročius, jei tokių yra. Iki rugsėjo 1 d. komitetas turi senatui pranešti numatyto teismo procedūros gaires.

Senatas ruošiasi teisti prezidentą. Tokio teismo nebuvo jau nuo 1868 m., kada prezidentas Andrew Johnson nebuvo nuteistas pritrūkus tik vieno balso. Iš to teismo liko taisyklė, kad teismo metu senatui pirmininkauja Aukščiausiojo teismo pirmininkas ir kad kiekvienai apkaltinimo daliai priimti reikia dviejų trečdalių senato balsų.

Times of London parašė po pirmojo apkaltinimo: "Jeigu neįvyks staigus nuotaikų pasikeitimas, apkaltinimas atrodė neišvengiamas". Daily Telegraph rašo: "Vienintelė pono Nixono viltis yra, kad dėl politinių sumetimų senatas nesudarys reikalingos dviejų trečdalių daugumos. Amerika bus iki balsavimo, kurio sunku tikėtis anksčiau negu gruodžio mėnesį, suparalyžuota su luošu, įtariamui prezidentui".

BELEM. — Brazilijoje susidūrė autobusas su sunkvežimiu ir žuvo 69 žmonės.

SALZBURGAS. — Austrijoje V. Vokietijos mergaičių ekskursija fotografavosi ant turistų mėgiamo tilto per kalnų tarpekį. Tiltas netikėtai sulūžo, šešios mergaitės nuo 7 iki 14 metų amžiaus žuvo, dvi nesurastos, 14 sunkiai sužeistų, dvi mokytojos irgi sunkiai sužeistos.

dėl to Rumunija sovietų bloke nėra mėgiama.

Šiuo metu Krieme atostogauja visa eilė Europos komunistų vadų: Lenkijos Edward Gierke, Čekoslovakijos Gustav Husak, Prancūzijos — George Marchais. Spėjama, kad neoficialiuose pasitarimuose bus svarstomas ir pasaulinis partijos kongresas bei kiti klausimai. Rumunijoje vyksta partijos suvažiavimas, kuriame svarbią vietą užima santykių su sovietais ir su Kinija klausimai.

Gen. Francisco Franco susirgus, spaudos agentūros pradėjo ruošti jo biografiją ir skleisti fotografijas iš Franko praities.

AUKŠTIEJI DURPYNAI

Miškininkas ir rašytojas
Aleksandras Tenisonas

Mokyklos suole, skaitydamas Cezario De Bello Gallico veiklą, pirmą kartą arčiau susipažinau su Galija, juo labiau, kad mūsų žilbarzdis lotynistas Elers įdomiai aiškino mums mokiniams apie to Romos karvedžio žygius į "Gallia Transalpina" ir galų gentis, "horum omnium fortissimi sunt belgae" (kurių stipriausi yra belgai). Galijos užkariavimas giliai įstrigo man į galvą ir dar šandien teberusena atmintyje ty senų galų kovų epopėja už laisvę ir nepriklausomybę (nuo 58 iki 51 metų prieš mūsų erą.

Vėliau Žemės ūkio Akademijoje, Dotnuvoje, girininkų

kursuose, prof. A. Rukuiža per Bendrosios Miškininkystės pasiskaitas, palietė ir Aukštųjų Durpynus Ardėnuose, taigi Galijoje, kurie pakilę iki 700 metrų virš jūros lygio, ir reprezentuoti patias aukščiausias Belgijos sritis, sudaro ištisą durpynų masę. Buvau nustebintas tokiu gamtos paradoksu: aukštumos — "kalnai ant kalnų, o ant tų kalnų" ... durpynai! Neteko tada net sapne sapnuoti, kad po ilgos odisejos teks netgi gyventi toje Galijoje "Transalpina", eburonų palikuonių šalyje prie Aukštųjų Durpynų, Eupene, ir Ambiorix'o markės batais dar braidžioti jau po girdėtas aukštumas. Ar ne likimo ironija nuvedė Lietuvos žaliųjų girių girininką į Galijos durpynus?

★

Aukštieji Durpynai ir jų apylinkės yra plačiai žinoma turistinė vieta Belgijoje. Juos yra išgarsinę ne vien romanistai, poetai, turizmo ir gamtos mylėtojai, bet ir žymūs mokslininkai tyrimo darbai.

Kokie ryškūs kontrastai turistui, ištrūkusiam iš civilizuotų žmonių skruzdėlynų ir gamtą ir

66

Kilios vadų nuotrauka iš 1964 metų. Premjeras Chou grįžo iš Maskvos ir į aerodromą pasitiko su gelėmis komunistų partijos vadas Mao Tse Tungas.

patekusiam į aukštųjų Durpynų sritį! Aukštieji Durpynai — erdvūs platus plotai, mėlyni horzintai, savita gamta, flora, žvabūbės vėžai, šurkšti vienuma ir nyki primityvi aplinka. Keliaudamas iš Eupeno pra Barakę Michel, Malmėdy ir St. Vjeth kryptimi, nebesijauti esąs Vakarų Europoje. Iš akiračio dingsta miškai. Pakelio sodybėse nėra sodų su vaismedžiais, ir tik pievų, ganyklų pakraščiuose nykuliuoja nusususios šakainės, ganyklinės eglės, retas keverza berželis bei kerėplaukukas. Nenorom pradėti galvoti patekęs į tolimos šiaurės tundra. Ši savita ir šurkšti gamta ypatingai veikia žmogų ir palieka įspūdžius ilgesniam laikui.

★

Geologinių padermių susiklostymas A — D (Aukštųjų durpynuose) sudaro savitą masę, kurio aukščiausias pakilimas prie Botragės' siekia 694 m. virš jūros lygio. Ten pat sukrautas šešių metrų aukštumo pakilimas, o kai užlipi, atsisitoti ant akmenų su jame įkalta įrašu: "700 metrų virš jūros lygio".

Kai grėtinieji Eifelio ir Reino kalnai yra Devono laikotarpio formacijų. A — D masės priskiriamas seniausiam Paleozojaus laikotarpiui — Kambrio formacijoms. Greta kietų kvarcitu uolienų, kyšančių tiesiog žemės paviršiu, slūso po durpėmis vandens nepralaidžias pilkas Kambrio molio (Phillite) sluoksnis. Masvyo pakraščiais į žemės paviršių išlenda Devono konglomeratai, smiltainiai, smėlis, molis. Ties Malmėdy margai rausvajį smiltainį — "Malmėdy Pudingą" (atrodo lyg angliškas pudingas su razinkomis), geologai skiria Triaso laikotarpiui. Vienintelė vieta Belgijoje ir toli už jos ribų užima taip vadinamas Hillgranitas — magmatinė uoliena, pilka mėlynos arba šviesiai žalsvos spalvos. Tai iš žemės gilumos išsiveržusi ir susikristalizavusi magma tarp Hill ir Sporbach'o upelių.

Kita A — D geologinė žymė — tai akmenų srovės (Steinstorm) — motingos žemės nuolaidumose akmenų susitelkimai. Pirmiau manė, tai esant glečių sūnėta. Dabar, kad akmenų srovės susidarė dėl žemės nuslinkimo (solifluction) jau ledynams išstipus. Geografiniam žemėlapyje A — D sudaro pailgą iš pietvakarių į šiaurės rytus nukrypusių kalvotų plokščiakalnių areną, apie 15.000 ha plotą. Jos aukščiausia Botragės aukštumą supa plačiai susigrupavusios kitos aukštumos 500 — 690 m. virš jūros lygio, tarp kurių įsiterpusios įdubios lygumos per daug tūkstųjų metų kritulių drėkinamos, užpelkėjo ir apaugo durpynais. Landšaftiniu požiūriu pati gražiausia vieta sudaro Valonų Durpynas, kurio 2192 ha plotas nuo 1957 metų yra Nacionalinis Gamtos Rezervatas.

Iš Atlanto pakilę vandens garai, vakarų vėjų nešami į Europos žemyną, sutinka čia pirmąją aukštumų barjerą.

ROCKFORD, ILL.

Gyvenimas — kančios ir nemalonus

Neturiu prasmės skųstis, kad tik pas mus lietuviai mažėja, nyksta ir miršta be laiko. Tas vyksta ir kitose lietuvių kolonijose. Randasi ligonių, gyvenusių kančiose kol mirtis apsilanko. Tik niekas neaprašo lietuviškoje spaudoje tų visų nelaimių.

Kildami aukštyn ir patekę į šaltesnę oro sferą, garai atsila ir išskrinta lietaus ar sniego pavaldai. Vidutinis metinis kritulių kiekis prie Botragės siekia 1350 mm, kitur aukštumose 900 — 1200 mm. O jau antroje aukštumų pusėje, Reinlande — 700 mm. Šie gausūs krituliai kiekiai A — D sudaro pradžią visai eilii upelių, posamaninių upokšnių ir vandens versmių, kurie srauniai tekėdami tarp plokščiakalnių ir durpynų yra išgraužę gilias, dažnai ir slaptas vagas ir duoda A — D vylingai žiaurų bruožą. Nepritęsus turistais, eidamas minkštu samanu durpyno kilimu ir užlipęs ant giles po samanom pragraužtos vandens gyslos, smunka klaurai ir in perpelam memorialiam. Nemaža kryžių ir kryželių puošia A — D. Nemaža šiurpių tragedijų paslėpė savyje durpynų sphagnum samanų.

Kadangi laikui bėgant atsirado tiek daug kryžių, tai A — D administracija vieną dieną tuos kryžius atrinko, kad nebūtų kapinių vaizdo. Tik keli dar liko stovėti. Taip pat paminkėje rymo paminklas šešiams amerikiečių lakūnams, kurie su bombonešiu nuskendo liūne per II-jį Pasaulinį karą. Kokios gi sąlygos galėjo veikti čia, kad aukštumų srityse įsivyravo durpynai? Faktorių tam nedaug: dirvos paviršiaus forma, dirvožemis ir klimatas, kurie darniai tarp savęs santykiuodami, išugdė durpines pelkes. Ilgų amžių sąvartoje, nuo ledynų laikų iki šiandien, susiluoogniauvo durpių sluoksnis nuo 0,5 iki 10 metrų storio.

Tenka pažymėti, kad durpynų susidarymo procesas vyko tik aukštumose virš 600 metrų ir beveik nenusileidžia žemiau 500 metrų virš jūros lygio. Žemėsneieji šlaitai yra apaugę miškais ir pievomis.

Svarbiausieji augmenijos atstovai, kurie formuoja čionykščius durpynus yra įvairiaspalvės sfagninės samanos. Jų reikšminga ypatybė, kad jos gali augti ant liesų ir rūgštingų žemių, nebijo šalčių ir mėgstą drėgmę. Taip 100 gramų sausų samanų, lijan, sugeria iki 6000 gramų vandens ir tokiu būdu didelius drėgmės kiekius išlaiko ilgesniam laikui.

Idomu pažymėti, kad durpės kuriai čia pradėta naudoti jau 16-jo šimtmečio antroje pusėje, kada tūlas Longfay gyventojas, aplankęs Kempeno durpynus prie Antverpeno, parsivežė iš ten durpių kuriai paruošimo bei naudojimo žinias. Dabar durpės naudojamos daugiausia pakraukui ir daržininkystei.

(Bus daugiau)

globoja. Naujienų skaitytojas Bruno Nekrošius kencia širdies negalavimą. Pusė sveikatos tik liko. Vargingai apžiūri savo namus.

Sena Rockfordo gyventoja Margaret Jokubauskienė-Anderson perpuolė savo namuose, kurios kaulas lūžo, kad nepapęgia namie tvarkytis, tapo išvežta į prieglaudos namus.

Tvirtas kaip ažuolas Bruno Daukšys — akys pradėjo aptempti. Pagalbos nėra. Negali skaityti nei automobilio vairuoti. Choro dirigentas Liudas Jarošėkas — širdies smūgis atėmė sveikatą, negali dirbti, nė chorui vadovauti. Neturime choro.

Rockforde plačiai žinomas Petras Velykis, choruose dainavęs, geras pašnekorius, su gerkles nesmagumais, išvežtas Chicago į tokių ligų kliniką. Daktarams ištyrus, atrado nepagydomą ligą — vėžį. Operacijos būdu, kad liga nesiplėstų, nukirpo balsinės stygas. Petras sugrįžo iš Chicago be balso. Sunku suprasti, ką jis nori pasakyti. Čia ir vėl skaudus įvykis jaunam žmogui.

Yra ir daugiau, kurie kencia nesmagumus. Sunku sužinoti. Būtų labai gražu, kad sergančius aplankytų draugai. Paguosti, suraminti, tik tiek mes galime padaryti, tai toks mūsų šių dienų gyvenimas.

Zvalgas

PILKAPIAI LIETUVOJE

Keliant į Vilniaus - Alėmos plentą, maždaug 24 kilometrų nuo sostinės, galima pastebėti didelį medžiais apaugusį pilkapių, vadinamą Mūrėne.

Dunko jis Rūkaičių apylinkės Mūrinių kaime, iškilęs apie 12 metrų virš apylinkės ir nutįs tarp dviejų upelių. Sausuma jis prienamais tik iš pietų ir vakarų pusės. Šiaurės kryptimi nuolaidėjanti pilkapių aikštelė yra apie 70 metrų ilgio ir 80 metrų pločio.

Pasakojama, kad senovėje šios vietovės yra regėjusios daug kautynių. Praėjusio amžiaus pabaigoje gyventojai aptikdavo daug senovinių ginklų, įvairių griuvėsių, namų apyvokos daiktų, molinių puodų duženų ir kt.

I vakarus nuo pilkapių, miške, kūpo grupė pilkapių, o į rytus, dirbamoje žemėje, vadinamieji prancūzkapiai.

(V. Šaulys)

NAUJIENAS

Lietuvių taisyklės ir gramatika

NAUJIENAS

PADEKA

Liepos 1 d. turėjau sunkią operaciją. Ačiū Dievui ir geriems specialistams, kurie operaciją atliko labai gerai ir po 18 d. galėjau aplieisti ligoninė, o dabar gydausi namuose.

Todėl noriu išreikšti didžiausią padėką Vėnėzėlos Lietuvių draugijai ir jos Valdybai, ypatingai Aleksui ir Genetei Baradams, kurie sužinoję tuoj atsukėję į ligoninę su dovanomis nuo savęs ir draugijos.

Taip pat ligoninėje aplankiusiems J. Ulevičiui ir Juzefai Stulgienai širdingas ačiū. Negaliu palikti nepadėkojus už taip gražų ir namus sugrįžimo sutikimą, kur A. ir G. Barada, S. ir P. Predkeliai ir Val. ir J. Pociai su krepšiais gėrybių sutiko, tuo parodydami, kad dar nesu užmiršta ir reikalinga gyventi. Turiu širdingą ačiū taip pat visiems, kurie telefonu ar pasiuntė atvirutes su užuojauta.

Taip pat namuose aplankiusiems — Medžiotojų klubo lankytojoms: B. Aluzienėi ir E. Artmonienėi širdingas ačiū. Bendrai visiems mane užjautusiems sakau: Tegul Dievas saugoja Jus nuo ligų. Labai dėkinga esu savo vyrui Kazui už nuolatinę ir nuosirdią globą.

Bučiudama tariau ačiū —

STASĖ ULEVICIENĖ

DEDEŠ SERNO GYVENIMO BRUOŽAI

TRA GERIAUSIA DOVANA

Vienintelis Amerikos lietuvių Juozas Adomaitis. Dėdė Serną esantys patinai, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo pasakojimų. Jie gaili pasakoti gražiai surašytą Dėdės Serno gyvenimą. Jis bus puošni prisiminti senus laikus ir pasakoti gražius istorijus. Naujai atvykęs lietuvis gaus žinias ar vėsus pasakojimus nuotykų Antano Kuko pasakojimų Vieniso Zmogaus Gyvenimą — Dėdės Serno gyvenimo bruožus. Jie pradijūs kiekvieną, kas ji atsimena ir pažinojo, o naujiesiems ateiviams, jaunimui, rašytojui Antano Kuko lengvas, vaizdas, gražia literatūrinė forma pasakojimas duos daug suspažinti su mūsų pirmųjų lietuvių sviesuolių gyvenimu ir jų kietą ideologinę veiklą.

Antanas Rukas, VIENISO ZMOGAUS GYVENIMAS, Juozas Adomaitis Serno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos lietuvių istorijos draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

NAUJIEŲ ADMINISTRACIJOJE

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyną.

K. Bielinis, PĖNKTIETI METAI, gražiai įrista, 592 psl.	\$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrista, 464 psl.	\$6.00
Prof. Vaclo. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 1 tomas, gražiai įristas, 431 psl.	\$7.50
Prof. Vaclo. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, 1 dalis, 208 psl., įrista — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrista — \$3.00, minkštai viršeliais	\$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, 1 tomas, 300 p.	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrista, 416 psl.	\$5.50
Kipras Bielinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštai viršeliais	\$5.00
Juozas Liūdžiūnas, RAŠTAI, 250 psl.	\$3.00
P. Liūdžiūnienė, ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIŪDŽIŲ, 88 psl.	\$1.00
Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai, 170 psl.	\$3.00
M. Gudelis, POVILAS MILERIS, biografijos bruožai 232 puslapiai	\$3.00

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia lazdynui išskleisti mažutį deimantų spindintį žiedą, apkauso medžių šakas žirgais, kaip konteineris ir pamatų įveda į gamtos vaizdą ir garsų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiose gamtos scenovaiduose svajoja, juokauja ir verkia poetai, pajėgiami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gėimes.

Naujienose yra gausūs pasirinkimas poezijos leidinių:

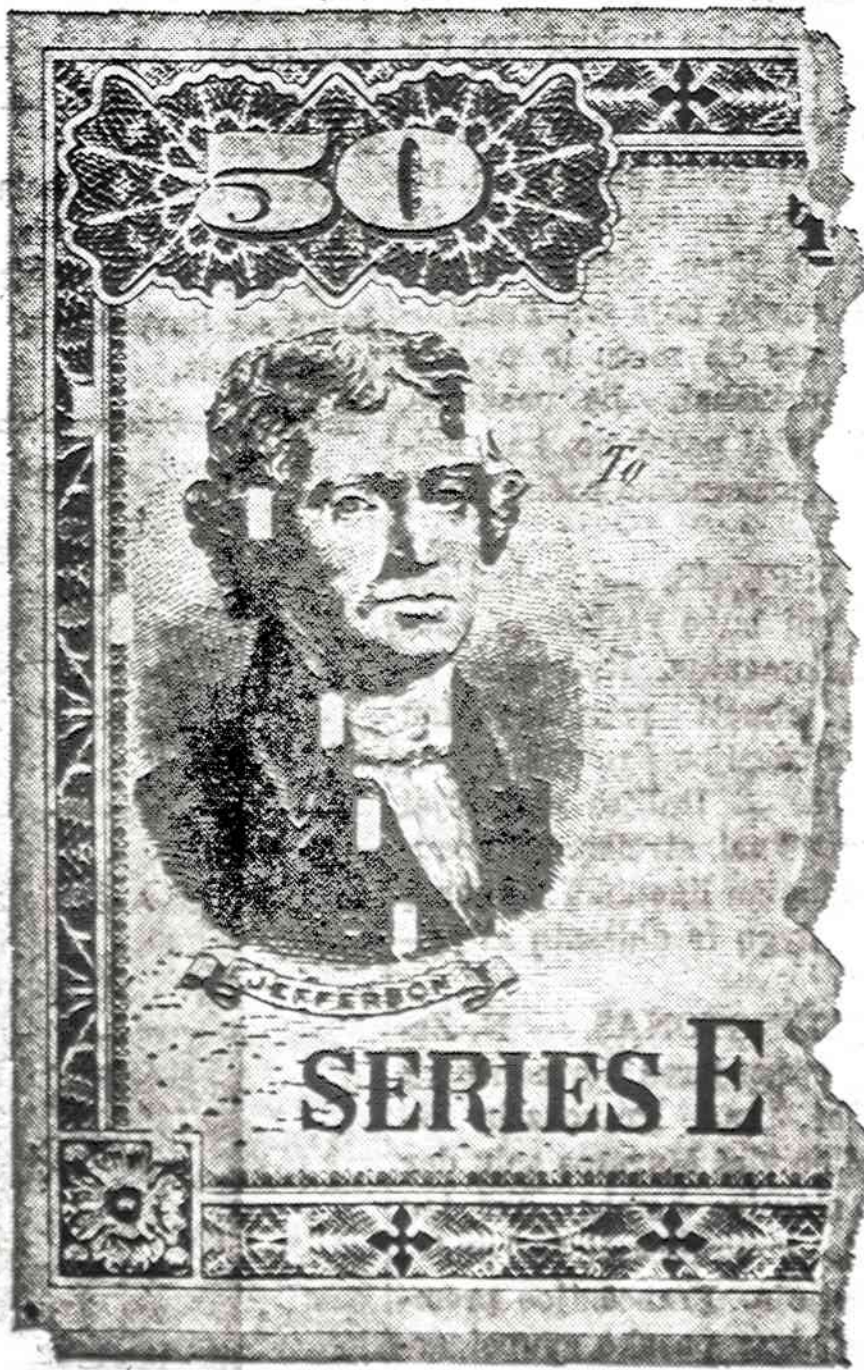
1. J. Augustaitytė-Vaičiūnienė, ZVAIGZDĖTOS NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. kaina \$1.—
2. Jurgis Baltušaitis, ZEMES PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kūleninio formato, 157 psl. kaina \$2.00.
3. Butkų Juzė, EILERASČIAI IR RAŠTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIESNIA VETROJE. Eilų rinktinė, 169 psl. kaina \$3.00.
5. Kieopas Jurgelionis, GLUDI — LIUDI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolius Kairys, AUKSINE SEJA. Eilėraščiai, 88 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROZIŲ SVENTE. Eilutė pasakojimai apie 3 isvietinius lietuvių senovės laikais; su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKSCIAI, Antano Baranausko "Anykščių šilėlis", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Belys Rukša, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Santvaras, AIDAKI LANGAI. Rinktinė lyrika, 107 psl. \$3.00.
11. Stasys Santvaras, AUKOS TAURE, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULELEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eilutė kūrinių, 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Gruodis, AGUONOS IS SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR SVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 55 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BUK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujienų raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar piniginių orderį.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Steal me. Burn me.
Throw me away.
I'm still yours.

SERIES E

Once you bring me home, I'm yours forever. Even if I'm burned. Or lost. Or stolen. If you look for me and can't find me, just report it. And you'll get me back, as good as new. And remember: I'll never break your heart. Or leave you stranded in the tight spots. I'll always be there when you need me. And that ought to make you feel pretty secure.

Now \$3.00 per 6% interest when held to maturity of 6 years (40% the first year). Bonds are replaced if lost, stolen or destroyed. When needed, they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America. Join the Payroll Savings Plan.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

Ko siautėja literatūros kritikos rabinai?

Kai karo ar kokios kitokios negados metu rinkoje trūksta prekių, į biznį, lyg iš kurmių olų, išlenda visokios rūšies vaizbūnai ir gyvenimas ritasi į pakalnę, kaip skudurininko Motkės arklys. Kas nežino kokį žmoniškumą išvystė vaizbūnai karo metu Lietuvoje, ar kokiame Vokietijos užkampio lageryje. Lašiniai, sviestas, visokios medžiagos, batai ir net silkės — riedėjo į lagerius skersai ir išilgai Vokietiją, ištikimai laikydami siurserio nustatytą principą: Alle Raeder sollen rollen fuer den Krieg. Iš šito taško vertinant vaizbūną, dar ir šiandien yra daugeliui prisimintinas kilnus ir draugiškos šilimos pilnas vaizbūno veido profilis.

Bet šiais kritiškais laikais, kai išveivijoje trūksta žmoniškam polsiui ir atgaivai lietuviško skaitalo, panašiu būdu, kaip vaizbūnai, išlindę lietuviškos literatūros kritikai dvokia ar tik ne pavartotu tualetiniu popierium. Labai buvau nustebintas, kaip aną dieną, Draugo Mokslo, Meno ir Literatūros priedo bent keliuose numeruose, žigoniški kan-

dričalu — rimbu, jei žigoniškai silpnai suprantate, tvokstelėjo per kelnes ir padelkas visiems rinkoje pasirodžiusiems literatūros grafomanams, tai atseit naujesiems visokių naujų romanų, novelių ir net poezijos rašytojams.

Ir, žinoma, tvojo tokiu autoritetu ir svoriu, tarsi jie būtų literatūrinio Talmudo mokyti rabinai ir protingiausi iš protingiausių literatūrinio rašto žinovai ir galingi Sinedrijono nariai ir teisėjai. Nevaidinsiu jų pavardėmis, nes visi juos žino ir pažįsta, ir jų veido profiliai nėra, nei švelnūs, nei šilti, nei teisingi.

Bet jie išdrįso pasakyti tiems, anot jų, literatūros grafomanams maždaug šitokius žodžius: — Bastarde, tavo veidas kreivas, nieko neišmanai apie literatūrą, tai ir neikišk savo murzino snukio į literatūros lovą. Ir dar daugiau, nebandyk premijų buizoje rasti kokio nors neišmanėlio tūkstantinės, ir nelauk, kad neišmanėlių komisija tau šališkai paskirtų laureato premiją. Suprantate, grafomanai?

Mormonų bažnyčia nuo liepos 26 iki rugpjūčio 3 d. ruošia religinį festivalį Cumorah kalne, prie Palmyra, N. Y. Čia matymo du religinio vaidinimo aktoriai.

Bet man, kaip grafomaniškos literatūros mėgėjui, vis dėl to, patiko ir Namai ant smėlio, ir Motinos rankos, ir Abromo sūnus, ir šilkiniai tinklai, ir Amžinasis lietuvis, ir Kiauros riešutės, ir Kalnų giesmė, net ir Inicialai po tiltu ir kitos — juk visų čia išvardinti negalima.

O beje, labiausiai patiko tos gana simpatingos grafomanės, atleiskit už terminą, nes man taip įsimušė į galvą, kad kartais gal ir ne vietoje jų pasakiau, kaip Gliuda aurą ar iliuziją, tai tos grafomanės Bronės, taip delikatiniai, grafomaniškai išgulytas romanas — Naujųjų metų istorija. Ir tikrai jis man patiko, ir manau, kaip skaitytojas ir knygos gerbėjas, turintis visą viešai pasisakyti, nežiūrint ką tie rabinai besakytų ir kaip supatkiotų, nors aš bijau net pažvelgti į tą saliamonišką jų sinagogą, iš kurios jų sinedrijonas taip autoritetingai teisia lietuviškos literatūros smugdytojus — grafomanus.

Ach, net graudu, Dievuli mano! Jūs manote, kad aš, grafomaniškosios literatūros mėgėjas, atėjau į šį forumą ir noriu kibiti tiems rabinams į atlapus? Ne, aš tik norėčiau kiekvieną iš jų, jei jų šviesybės duotų man drąsumo ir neįžeisčiau jų kilnumo, kokius literatūrinės teisės mokslus yra jie baigę ir į kokių literatūros rabinų mokyklų diplomus yra atremtas jų, atleisk jiems, Viešpatie, literatūrinės kritikos žinojimas. Kitas labai kuklus klausimas būtų, tai — kokią literatūros Olimpą, matuojamą jarda ar metrų, turėtų peršokti tikrieji literatai, kad būtų galima spręsti, kuris yra literatas, kuris grafomanas. Ir trečias klausimas — kas yra nuštatęs šių dienų literatūros tuos jų rabiniškos kritikos kriterijus — už ką ir kiek rimbu, ar kandričalų, jei patinka, galima tam ar kitam grafomanui užkirsti, kad jis niekad negalėtų rašyti sėdėdamas ant savo patogios sėdimosios. Ką apie tai, Gerbiameji Rabinai?

Pavergtosios Lietuvos rimbininkai, ne bimbininkai, praėjusiais metais, pagal vietinės ir sovietinės — didžiųjų brolių nusmuktėlių partijos tikslas talmudines direktyvas, išleido net penkių literatūros kritikų — V. Areskos, Alf. Bieliausko, A.

KANKINIMAI "SOCIALIZMO TĖVYNĖJE"

Vargu kas kitas iki šiol taip vaizdžiai ir tikrai pavaizdavo gyvenimą "socializmo rojuje", kaip Aleksandras Solženicynas, pats tame "rojuje" gimęs, augęs ir jį inicijavęs po tiltu ir kitos — juk visų čia išvardinti negalima.

O beje, labiausiai patiko tos gana simpatingos grafomanės, atleiskit už terminą, nes man taip įsimušė į galvą, kad kartais gal ir ne vietoje jų pasakiau, kaip Gliuda aurą ar iliuziją, tai tos grafomanės Bronės, taip delikatiniai, grafomaniškai išgulytas romanas — Naujųjų metų istorija. Ir tikrai jis man patiko, ir manau, kaip skaitytojas ir knygos gerbėjas, turintis visą viešai pasisakyti, nežiūrint ką tie rabinai besakytų ir kaip supatkiotų, nors aš bijau net pažvelgti į tą saliamonišką jų sinagogą, iš kurios jų sinedrijonas taip autoritetingai teisia lietuviškos literatūros smugdytojus — grafomanus.

Solženicynas rašo: "Kankinimai, pav. Karpuničai, jums pasakoją, kad žmogui supila į gerklę sūrą levatyvą ir paskui visą parą seka, kaip toks trokšdamas raitosi. Arba kaip tarka tau iki kraujo nutarkuoja pečius ir paskui ištepa terpentinu. Rudolf Pincov patyrė ir viena ir kita, Nėgana to, jam į panagės

Buči, J. Lankučio ir B. Pranskiaus knygas, kuriose yra aiškiai pasakyta ir parašyta, kokia turi būti sovietiška liaudžiai skirta knyga. Paminėti net ir aplankai, apdarai ir formatai.

O jūs keturi teistengėta visą savo rabiniską išmintį paberti neorientuotais kritikos žodžiais, tik keturių kandričalų kirčiuose Draugo Mokslo, Meno ir Literatūros puslapiuose. Gal grafomanai rašytojai jūsų žvirblių kaliausių ir pasibaidys, bet ar tuo atbaidysite grafomaniškos literatūros skaitytoją, jei ta ar kita knyga jam patinka? Kodėl jūs ignoruojate skaitytoją, kai Pavergtoje Lietuvoje norima įsteigti net skaitytojų nuomoninių tyrimo institutą? Leiskite skaitytojui pasirinkti, ką jis mėgsta ir atmeti ko nemėgsta.

Ar jūs manote, kad skaitytojai yra tik su avinų galvomis ir visu 100% patiki jūsų rimbine kritika; o kas liečia kritiką, tai patariau, jei galima, pirma įsigyti kritiko kvalifikacijos ir, anot jūsų brolio kritiko Lietuvoje, S. Mušinsko, nebekartoti ankstyvesnių dešimtmečių klaidų, kai į šipulius būdavo sudaužomi reikšmingi literatūros kūriniai.

Atleiskite, jei ir jūsų kritika pavadinsiu grafomaniška, nes iki šio laiko nėra vienas iš jūsų nesugebėjo sulipdyti net menkiausio literatūros kritikos veikalo, į kurį turėtų būti atremta, pagal jūsų rabiniską išmintį, naujosios literatūros kūryba. Pagal mano neorientuotą išmintį, mūsų literatūra nėra prastesnė už pasaulinę Guy de Maupassant, Gustave Flaubert, Gabriele D'Annunzio, Boris Pasternak, Scot Fitzgerald, Morris L. West, Guenter Grass, Ignazio Silone, Irving Stone ar Taylor Coldmell ir kitų, kiek senesnę ar naujesnę kūrybą, tik mes nemokame, ar tikriau pasakius, jūs kritikai, nemokate jos savo mąstu tinkamai vertinti. O, du lieber Augustin!

ikalė Špilskutes ir reikalavo pasirašyti protokolą, kuriame parašyta, kad per kariuomenės spalio parodą jis planavo tankų brigadą pasukti į valdžios tribūną. Aleksandrovas, kuriam nugarkaulis sulaužytas, pasakoją kaip pats ministeris Abakumovas mušdavo:

"Taip, taip, pats valstybės saugumo ministeris (1948 metais) nevengia to juodo darbo, nedreba ranka kai jis paima guminę lazda". Get dar su didesniu noru muša jo pavaduotojas Riuminas. Tas darbas atliekamas "generaliniame tardymų kabinate. To kabineto sienos muštos riešutiniu medžiu, šilkiniais port-jarais užleistos durys ir štorais langai, grindys išklotos persišku kilimu. Kad tų grožybų nesuterštų, mušimui ant kilimo paklojamas purvinas, jau krauju išmargintas takelis. Mušti Riuminui padeda ne koks eilinis sargybinis, o pulkininkas.

"Taip" — mandagiu balsu kalba Riuminas, ranka glostydamas gerų keturių centimetrų storumo guminę lazda — "nemigą išstverei garbingai (mušamasis ištisą mėnesį išstverė be miego, kadangi įsipratino numigti stovėdamas).

"Dabar pabandysime lazdele. Pas mus niekas neištveria daugiau kaip du, tris seansus. Pradžiai nuleisti savo kelnes ir atsigulti ant šio takelio"... Pulkininkas mušamajam atsisėda ant pečių. Mušamasis (A. D.) buvo ketinęs skaičiuoti smūgių skaičių. Jis dar nežino kas yra gumine lazda kirtis per sėdimąjį nervą, kai dėl ilgo badavimo užpakalis yra suliesėjęs. Skausmas atsiliepa ne smūgio vietoje — galva sprogt sprogt. Po pirmojo kirčio mušamasis iš skausmo eina iš proto, į takelį nagus nusilaužo. O Riuminas kerta tiksliai taikydamas į vietą... Pulkininkas spaudžia visu savo svoriu. Turint tris žvaigždes antpetėse — toks užsiėmimas pats tikrasis — asistuoti visagaliam Riuminui!

Seansą baigus muštasis nebegali paeiti, bet jis neišsėdamas, aiškus dalykas — jis kartu su takeliu išvelkamas iš kabineto. Užpakalis netrukus tiek sutinsta, kad kelių nebegalima užtraukti. Sėdėdamas savo vienuetėje sumuštas pradeda bėpitiškai juoktis. Jis dar turės ant tą tokį seansą, ir trečią. Jam sprogs oda ir Riuminas, pasiuntimo apimtas, pradės jį mušti per pilvą, permuš diafragmą, viduriai išsivers laukan, ir mušamasis bus nuneštas į Butirkų (kalėjimo) ligoninę kaip sergantis pilvo plėvės uždegimu, ir kurį laiką jis nebebus verčiamas tokių blaivumų pridaryti...

"Bet gali su žmogumi dar blogiau padaryti: išrengti jį žemiau juostos, paguldyti ant grindų aukštelininką, kojas išskėtus į šalis, ant kojų pasodinti pagalbininkus (iš garsiojo puskarininkų korpuso), kurie laimės suėmę mušamojo rankas. Dabar tardantysis atsistoja tarp tų išskrėtų kojų ir pradeda savą bato pirštų galu arba šliure atsargiai, iš lėto, palaipsniui, vis labiau, vis stipriau trėksti prie grindų tai, kas tą žmogų darė vyrų, ir taip maigydamas, savo aukai į akis žiūrėdamas, kartoti, kartoti savo klausimus arba vertimą prisipažinti. Jei tardytojas ne per greitai pamynė iš visų jėgų, tai žmogus turėjo kelio-liką sekundžių laiko surinkti kad prisipažįsta ir sutinka išduoti ir dvidešimt žmonių, kuriuos saugumas norėjo gauti ir juos priversti suteršti visa, kas jam ir jiems iki šiol buvo šventa...

give...
so more will live

HEART
FUND

ROOFING

All kinds of roofs. Steep and flat. Chimneys, gutters and downspouts. Free estimate. All work guaranteed.

LOWEST PRICES

A. ABALL ROOFING CO.

1159 N. Long Ave.
Phones: 521-6047

2409 N. Clyborn
935-2660

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

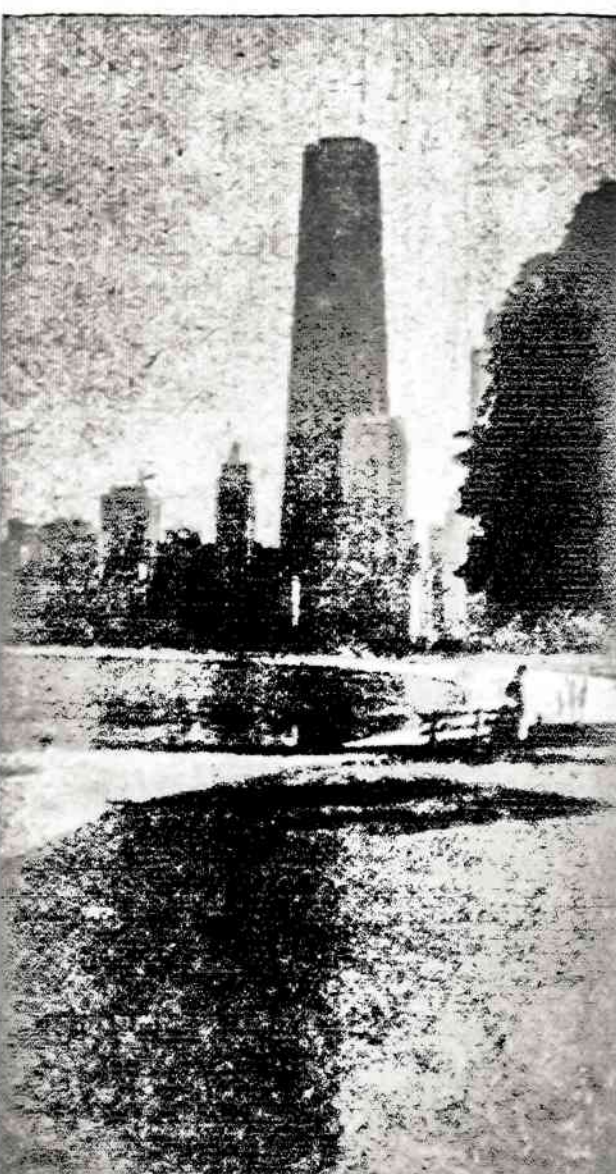
Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai. Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigų pasiūlysite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

	PER ANNUM:
7 1/2%	\$5,000.00 OR MORE
	4 YEAR MATURITY
6 3/4%	\$5,000.00 OR MORE
	30 MONTHS MATURITY
6 1/2%	\$2,500.00 OR MORE
	1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas Lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir Lietuvos gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapočinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie leidžiant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klaidingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl., \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPODŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Valdžius aprašymai ką ji ten matė. Kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraltis, MAGIŠKŲJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą išpūdziai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraltis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UZDANGAS. Autoriaus pastabuma neapgauna inturisto ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

Vincas Zemačis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAS. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Zemačis, LIUBLINO UNIŲS SUKAKTIES PARASTĖJE. 64 psl. Kaina \$1.50.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami.

NAUJIESE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atstaukiant darbo valandomis arba užsakant paštą ir pridėdant čekį ar piniginę pailaidą.

Jau išėjo iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos ir krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Jau kuris laikas atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Aleksandro Ambrose knyga aprašanti paskutinį 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kaina \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvaizdą lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, įsteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiškų, socialistinių, laisvamanų ir kitų organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJS DRAUGIOS

vardu ir pasiūlyti:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiųntimui paštą reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiųntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiūdiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100.

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months, Canada \$24.04 per year; other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams.....	\$24.00
pusei metų.....	\$13.00
trims mėnesiams.....	\$7.50
vienam mėnesiui.....	\$3.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams.....	\$22.00
pusei metų.....	\$12.00

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Pirmuosius smūgius kerta Naujienoms

Vytautas Alseika, nepajėgęs prisitaikyti prie produktingo darbo "tarybinėje" Lietuvoje, okupanto jau yra permestas Amerikos lietuviams sekti, jų vienybei ardyti ir šmeižti savo krašto laisve besirūpinančius lietuvių. Kiekvienas Amerikos lietuvis, kuriam teko Amerikoje Alseiką pažinti, su juo dirbti ar bendrauti, gali tikėtis smūgio iš Alseikos.

Kai Alseika 1972 metais išvyko į Lietuvą "motinos palikimo tvarkyti", kaip jis tada sakė, ir persimetė sovietų imperializmo tarnybon, tai ilgus mėnesius rusai jį laikė Vilniuje, ruošė jį "spaudos pareikšimams", o vėliau maitino ir įsakė aprašyti kiekvieno parvežto dokumento kopiją, josios reikšmę ir išdėstyti, ką jis žino apie Vliką, Balfą ir Drauge dirbančius žmones. Jis davė rusams kiekvieno sutikto ir šiek tiek pažįstamo Amerikos lietuvių bruožus, kad rusai žinotų, kada ir kaip tas žinias panaudoti.

Alseika aprašinėjimo darbą užtesė daugiau negu reikia. Jis būdamas silpnų nervų, berašydamas išvargo. Galimas daiktas, kad jį galėjo ir sąžinė graužti. Jis žinojo, kad lietuvių tautos priešui duoda žinias apie savo partijos draugus, spausdinto žodžio kolegas, įvairių įstaigų bendradarbius. Išgėrus ir pagirioms šiuos darbus galima dirbti, bet prasiblaivius ir pagalvojus, kur stengtasi žingsniuoti ir kur nuvairuota, sąžinės balsas nervus gali gerokai patempti. Okupantas, pastebėjęs Alseikos nerimą, išsiuntė ilgesniam laikui į Kaukazą ir Krymą, leido pamatyti Rusijos gražuoles ir puikius gamtos vaizdus. Praeitais metais jis, kartu su sovietų valdžios pareigūnais, net Palangoje buvo.

Okupantas buvo numatęs įvairias pareigas, bet netrukus įsitikino, kad jokiame darbe jis nebetinka. Jeigu jį pasiųstų į kurį kolchozą, tai jis pabėgtų, nes fizinio darbo nemoka, neturi jam reikalingų raumenų ir energijos. Okupantas pamatė, kad jokiame lenktyniavime jis netiko, spartuliu jo nepadarys. Galvojo apie darbą kuriame nors komunistinės spaudos organe, bet įsitikino, kad ir tam darbe jis nebetinka, nemoka komunistinio žargono, nepajėgia rašyti ir maskvinės linijos laikyti. Galų gale jį įkinkė ir V. Kazakevičiaus valdoma užsienio lietuviams sekti draugiją ir nori panaudoti jo žinias užsienyje gyvenantiems lietuviams niekinti. Alseikai duotos informacijos apie užsienio lietuvių darbus ir oficia-

liai jis padarytas Chicagoje jau tik du kartu savaitėje išeinančios Vilnės bendradarbių. Vilnės senukai baigia išsiriti, redaktoriaus neturi bendradarbių, tai Alseikos plunksna jam ateina laiku. Alseika išsitiesė ir kirtu pirmąjį smūgį. Alseikos perbėgimą pas rusus daugelis kritikavo, jį pasmerkė buvusieji jo ideologijos ir profesijos draugai. Jie smerkė Alseiką aštriau negu Naujienos, bet pirmas Alseikos smūgis ėjo Naujienoms. Kodėl? Todėl, kad Alseikos darbdaviai jam liepė kirsti Naujienoms. Jie žino, ką daro ir kuriam tikslui tai daro.

Alseiką bando juoktis iš Naujienų ir niekina dienraščio redaktorių M. Gudelių. Ant Gudelio jis pyksta už tai, kad savo laiku Alseika negavo darbo Naujienų redakcijoje. Redaktoriaus Grigaitis anksti atvažiudavo į redakciją, bet jis mėgdavo anksčiau ir išvažiuoti. Alseika atėjo pasikalbėti su Grigaičiu dėl darbo, bet Dr. Grigaitis pavedė Gudeliui pasikalbėti su atvažiavusiu Alseika. Gudelis Alseiką apklausinėjo iš panagių, norėjo patirti jo pažįstamą okupanto ir sovietų imperialistinės politikos klausimais. Iš pasikalbėjimo Alseika įsitikino, kad su Naujienomis jam nepakeliui. Alseika nuėjo kitur dirbti.

Dabar Alseika, prisiminęs bandymus dirbti Naujienose ir pacitavęs kelis sakinius iš šio dienraščio parašė net skirsnėlį tokiu pavadinimu:

"Alseika laukia iš Gudelio naujų džiabų" Vilnis, 1974 m. liepos 30 d., 2 psl.).

Alseika net nežino, kad naują "džiabą" jis jau turi. Tai gerai apmokamas, nuolatinis darbas. Tai yra "full time" "džiabas". Kol Gudelis kels viešumon okupanto daromas skriaudas lietuvių tautai, o Naujienos jas skelbs, tai Alseika galės niekinti Naujienas ir Gudelių, o Kazakevičius už tai jam moksę gerą algą. Tai jau nuolatinis darbas, kol lietuvių išvargys rusus.

Redaktoriaus neatsakinės ir jo asmens niekinimus ir nekomentuos apie dalykus, kurių Alseika nežino. Tuos klausimus jis kelia todėl, kad jam buvo įsakta. Bet nors trumpai verta pakomentuoti apie dalyką, kurį Alseika galėtų žinoti. Vienas Alseikos reportažo skirsnelis vadinasi "Gudelio "agentai" stropiai dirba Vilniuje". Alseika pripažįsta, kad tarp Gudelio ir Danieliaus Alseikos, pas rusus perbėgusio Vytauto Alseikos tėvo, yra daugiau panašumo, negu tarp Danieliaus ir Vytauto, bet kitų dalykų, šitaip rašo:

"Pirmiausia, jei Gudelis turi savo "agentus", tai jie savo bosą klaidina. Alseika niekuomet nebuvo užklaustas apie jo tėvą. Priešingai, net kelis kartus jis buvo paprašytas pasisakyti apie emigrantų spaudą Chicagoje, ypač Naujienas. Jūs būkite tikri, nušvietę tos spaudos lygį, o Naujienas pristatė, kiek jos vertos" (Ten pat).

Kad Naujienų agentai stropiai dirba ir Redakcijos neklaidina, matyt, iš Alseikos darbdavio užsakymo. Jie paparsė Alseiką pasisakyti apie emigrantų spaudą, bet tas pasisakymas turėjo specialiai paliesti Naujienas. Alseika naujo savo darbo pirmą smūgį kirtu Naujienoms, nes jos skelbia tiksliai žinias ne tik apie okupantą, bet ir "perebešičiką" Vytautą Alseiką.

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI SKELBKITĖS NAUJIEOSE

dusi sensacinga žinia, kad iš pilies buvo išvogtos ne tikaiti Urachų šeimos asmeninės, bet ir karalių muziejines brangenybės. Vagys naktį iš lauko prie pilies sienos pristatė kopėčias ir pro pilies išlaukinį langą brangenybes išnešė. Urachų šeimos namų sargyba buvo čia pat, bet kietai miegojo.

6. Subombardavo Freiburgą

Kaip jau paminėta, mūsų duktė apsistojo artima Šveicarijai Švajijos mieste Freiburge. Gyveno užmiesty turėjusio statybinių medžiagų įmonę ir savus namus pramonininko Ambrusterio šeimoje. Kartą buvo susitarusi skirtą valandą vakare vykti iš užmiesto į Freiburgą centrą pas dantų gydytoją. Atėjus skirtingai dienai, ir artėjant skirtingai valandai, jau buvo apsilikusi ir beiseinanti iš namų, bet kažkodėl susilaikė ir tą vakarą pasiliko namie. Po valandos didžiausias skaičius bombonešių užplūdo miestą ir taip žiauriai subombardavo, kad išlikę gyvi siaubo pagauti žmonės bėgo į užmiestį ir prie Ambrusterio namų, o rytojaus dieną buvo skelbiama, kad dėl šio bombardavimo žuvo apie 25000 Freiburgo gyventojų. Žuvo čia 13 ar 14 lietuvių. Jų skaičiuje — Sarneckių šeimos motina su 3 vaikais ir daktaras Masalskis su žmona, dantų gydytoja. Tą dieną įvyko naktį iš 26 į 27 lapkričio 1944 m. Nors Freiburgas buvo daugiausia tikta mokslo ir kultūrinio institucijų miestas ir dėl to turėjo būti atvirųjų neliečiamųjų skaičiuje, bet buvo anglų aviacijos žiauriai sunaikintas tariamai dėl to, kad anglai čia atsilygino

už Anglijoje vokiečių raketomis (V 2) sunaikintą universitetą.

7. Laukimo dienos

Mums, kaime gyvenantiems, šis žiaurusis skelbtas spaudoje Freiburgo subombardavimas sudarė sunkiai pakeliamą laukimo dieną — ar gyva mūsų dukra? Šio siaubingo bombardavimo ir galimo jo pasikartojimo pabūgusi, iš Ambrusterių šeimos ištrūkusieji betgi buvo mūsų sulaukta. Kadangi šeimininkės Fromm namuose jau neįmanoma buvo sutilpti, mums, tėvams, kaimo burmistras paskyrė kambarį kitur — Weberių namų pastogėje. Taigi, namų savininko pavardė buvo Weber (audėjas), bet jįsi buvo sunkvežimio šoferis kaimo reikalams. Iš šio pavyzdžio galima spręsti, kiek švabų kaimas buvo ūkiškai organizuotas, — turėjo ir sunkvežimį. Gyventi Weberio namų pastogėje buvo sunkiai įmanoma — savininkai ypač Weberienė buvo liguistai sykštūs ir savanaudiški. Nektartą šoferis Weberis su sunkvežimiu buvo kariuomenės mobilizuojamas transportams į okupuotą Prancūziją ir iš ten grįždamas parsiveždavo prisigrobtų vertingų daiktų. Mums buvo uždrausta imti vandenį iš šeiminių virtuvės, kad neprisileistume ir šilto vandens iš gretimo kranų. Pastogės kambariuose vandens nebuvo ir dėl to reikėjo staciats, suktais laipteliais leistis net į rūšį ir nešant vandenį drebiti, kad lašas nenutiktų ant išblizgintų laiptų pakopų, kurias, savaime suprantama, mums patiems reikėjo iki

V. VYTENIETIS

S. BAČINSKAITĖ - BUCIENĖ

70 m. gimimo sukaktis

(Tęsinys)

Sugrįžusi ir vėl dirba radijo komitete ir ragina ruoštis pergalės žygiui. Visur kalba ne kaip lietuvi, bet kaip tarybinė patriotė. Ir jai tėvynė ne tik gimtoji Lietuva, bet ir visa plati tarybų šalis. Parašo poetas apie komunistų partizanę M. Melnikaitę ir lėktuvo katastrofoje žuvusį Vilnių Paleckį. Leidžiamos jos kūrybos knygos lietuvių ir rusų kalbomis, eilėrašiai spausdinami almanachuose ir skaitomi literatūros vakarėliuose. Lanko taip vadinamą lietuviškąją diviziją, skaito savo kūrybą ir agituoja į kovą už tarybinių tautų laisvę. Ir už tai įgyja teisę išsėtis Karių poilsio namuose. Bendrai paėmus, Neris nieko nepasitaisė, kokia buvo, tokia ir pasiliko.

Komunistų atsiminimuose rašoma, kad Neris, gyvendamas S. Rusijoje, buvo nervuota ir kartais staigiai pasikarsčiuodavo. Tai jos draugai vengdavo ją užgauti ar pakritikuoti jos kūrybą. Kartą buv. Lietuvos atstovybėje buvo suruostas su komunistų rašytojais A. Fedzevu ir P. Skosyrevu susipažinimo pobūvis. Apkrovė stalą maisto produktais, "Maskviškės", "Skaidriosios" ir gruziniško vyno buteliais. Besivaišinant įvyko būdingas incidentas, kuris ir sugadino visą baliaus nuotaiką. Apie tą įvykį A. Venclova savo atsiminimuose rašo taip:

"... Justas Paleckis, sėdėdamas greta Salomėjos Neries, ilgai nuosirdžiai su ja kalbėjo, pažinti. Jie kaž kokie kitoki, ranką. Salomėja ir pabučiavimai reagoavo savotiškai ir visiems netikėtai. Ji staiga pakilo iš vietos ir gan garsiai, taip, jog išgirdo visas stalias, sušuko: — Ką? Ar aš kokia merga, kad su manim taip galima elgtis? Nieko nelaukdamą, pašoko nuo stalo ir išbėgo pro duris. Kadangi buvau vienas iš tų, kuriems paprastai pasisekdavo Salomėją panašiais įsėjidimais atvejais (o jį būdavo daug ir gana dažnai) nuraminti, po kiek laiko irgi pakilau nuo stalo ir išėjau žiūrėti, kur ji. Deja pavėlavau. Kituose kambariuose Salomėjos nebuvo. Sargas, dar sėdintis apačioje prie savo kambario durų, pasakė, jog Salomėja neseniai iškurio ji pradėjo eiti apie 1931 bėgusi iš Atstovybės... Grįžau atgal, apsilikau paltu (buvo

vo žiema, šalta ir tamsi naktis) ir, išbėgęs į gatvę, pradėjau žvalgytis po aplinkinius skersgatvius, ar nepamatysiu kur pabėgėlės... Deja, niekur nė kva. O gyveno ji tada tolokai prie Puškino aikštės, privačiame bute Strastnoj bulvare, ir man buvo baisu, kaip ji viena grįš namo"... ("Vidurdienio vėtra", 406 psl.).

Taigi, J. Paleckio buržuazinis flirtas stipriai užgavo S. Nerį ir sudrumstė smagią baliaus nuotaiką.

1944 m. buvo paskirta pirmoji komunistų grupė važiuoti į "išlaisvintą" Lietuvą. Tai į tą grupę labai norėjo patekti ir Neris, kuri karščiuodama šaukė — Greičiau, greičiau į Lietuvą. Bet į kokią Lietuvą? Ogi komunistų jau antrą kartą okupuotą. Tą gerai žinojo Neris, bet ji dėl to nesisielėjo, nes pati dainavo apie tarybinių karių ir partizanų kovas ir pranašavo tarybų šalies pergalę. O tą "pergalę" atnešė žiauriausią vergiją, kurią dar ir šiandieną Lietuva kenčia.

1944 m. rugsėjo 30 d. sugrįžusi į Lietuvą apsigyveno Kaune, Maironio gatvėje. Po kiek laiko gavo gerą butą ir su vyru apsigyveno Žaliakalnyje, Dainavos gatvėje. Palemonė negalėjo gyventi, nes jos namukas buvo be langų ir durų. Tėviškėje (Alvite) gyvenamas namas sudegęs, nerado nei brolių, nei motinos.

Neris pagyvenusi komunistinėje Rusijoje ir sugrįžusi į Lietuvą, skundėsi, kad daugelio žmonių negalinti surasti, net pažinti. Jie kaž kokie kitoki, negu buvo. Kai kas pasidavė hitlerininkams, kiti svaioja apie smetoninės ar kitokios Lietuvos atstatymą. Tai rusikai galvojanti Neris nesuprato tų, kurie lietuviškai galvojo. O tų lietuviškai galvojančių skaičiuje, buvo ir jos buvusieji draugai. Pav. K. Boruta, kuri komunistai uždarė į kalėjimą, vėliau enkavedistų nužudytas K. Jakubėnas ir kiti. Šlovino raudojanti armija ir jos kūryba buvo spausdinama "išlaisvintose" Lietuvos laikraščiuose. O savo kūrybą parašytą S. Rusijoje, skaitė literatū ir moksleivių susirinkimuose. Dalyvavo Maskvoje aukščiausios lygės posėdyje. Ir nepasikeitusi Neris žingsniuoja tuo pačiu keliu, sakė, jog Salomėja neseniai iškurio ji pradėjo eiti apie 1931 bėgusi iš Atstovybės... Grįžau atgal, apsilikau paltu (buvo kalba "Mano kraštas", poetė po

Liepos 19 d. princas Juan Carlos de Bourbon perėmė iš Franco Ispanijos valstybės galvos pareigas.

mirties buvo apdovanota pirmo laipsnio TSRS valstybine premija.

Trumpai pagyvenusi "išlaisvintoje" Lietuvoje, poetė stagiškai ir sunkiai susirgo. Paguldė ją Raudonojo Kryžiaus ligoninė, ties Igulos bažnyčia, I ligoninę atnešama ką tik išleista paskutinė jos poezijos knyga "Lakstingala negali nežuolėti". Bet jau poetė tiek buvo ligos nukamuota, kad vos galėjo ištarti žodį ir negalėjo pa judinti rankų. Ir naujajį rinkinį paliko perskaityti "kai pasveiks". Ją išvežė į Maskvą ir paguldė Kremliaus poliklinikoje. Ir čia neramuolė Neris, amžinai užmerkė akis. O ji, kaip jos viename eilėraštyje minimas šilkalapis uosis, dar troško gyventi:

Aš nenoriu mirti,
Nei žemelėj pūti, —
Aš gyventi trokštu
Su tavim drauge! —

S. Bačinskaitė — Buciėnė mirė 1945 m. liepos 7 d. Jos palaidai buvo parvežti į Kauną ir paskutinis atsisveikinimas vyko Centrinės bibliotekos salėje. Palaidota Karo Muziejaus (dabar Istorijos Muziejaus) sodelyje. Laidojant staiga užtemo dangus ir pasipylė netikėtai smarki liūtis. O ką ji reiškė — galima tik spėti.

Ir tenka baigti jos kūrybą, primenantį mirtį:

Ir vieną kartą, pavasari,
Tu vėl atėjai drasiai, —
O mylimas pavasari,
Manęs jau neberasi. —

(Pabaiga)

PRAEITIES APYBRAIZOS

Rašo JONAS VALAITIS

60.

Amerikiečiai iš lėktuvų numesdavo lapelių — atsišaukimų, reikalaujančių iš vokiečių kapituliacijos be sąlygų. Atsišaukimuose buvo sakoma, kad keršto nebus, kad amerikiečiai žmonės. Teko laukuose rasti iš lėktuvų numestų lapelių ir tokio turinio:

"Die lustige acht wir kommen hier bei Tag und bei nacht".

Tatai išvertus į lietuvių kalbą, būtų apytikriai "Mes aštuonetas linksmy, atvykstam čia taip dieną, taip naktį".

Mūsų buvusio kaimo ir Tiubingeno tarpstotyje prie kalno atslaitės buvo metalinių dirbinių fabrikėlis, kuris buvo labai nežymioje, beveik maskuotoje vietoje, bet nuolatos buvo bombarduojamas. Šio fabrikėlio vienas kitas pastatas buvo sugriautas, sudegintas. Tatai įrodo, kad aviatoriai buvo gerai informuoti, kur ir kas verta bombarduoti.

5. Urachų pilis

Netoli Tiubingeno ant aukšto kalno buvo Lichtensteino pilis — kunigaikščių Urachų rezidencija. Iš čia ir turėjo būti atkviestas, Lietuvos nepriklausomybei atsiuriant, karalius Urachas. Nors Urachų pilis buvo ant aukšto kalno ir labai iš toli buvo matoma, bombonešiai josios nelietė. Bet Uracham anuomet teko nukentėti nuo vagių. Buvo paskli-

devynių prakaitų beveik kasdien blizginti, nors be mūsų pastogės kambariuose gyveno šeiminių dukterė, laiptais vaikščiodavo visa jų šeima. Reikėtomėti už kambarį ir nemažą nuomą. Betgi ir tokių, kaip Veberiai, švabų sąžinė buvo ne iš akmens. Kai karas baigėsi, kai mūsų kaimas buvo prancūzų kariuomenės okupuotas ir mums, tremtiniais susidarė proga nusikelti į miestą (Tiubingena), Veberienė atvyko su dovanomis mus atsiprašyti ir padėkoti, kad mes jų prancūzams neįskundėm. Teko girdėti, kad Veberiai buvo kaimynų paskatinti tatau padaryti. Čia bus švabų charakterio bruožas, išskyrus juos iš kitų vokiečių. Išsiskyrė iš kitų vokiečių ir priverstas dėl dalyvavimo Hitlerio likvidavimo atentato pagarsėjęs Afrikoje švabas maršalas Romelis.

Mūsų gyvenimas švabų kaime buvo skurdus, bet pakenčiamas. Be mūsų čia buvo apsistojusių ir daugiausiai lietuvių šeimų: Ulėnų, Bubelių, Nasvyčių, Pakalkų, prof. Skardžiaus. Negalima sakyti, kad vietiniai švabai būtų lietuvių nekentę. Net priešingai: nepalankiai ir net pikta pasisakydavo dėl vokiečių iš Berlyno (dėl berlyniečių), kurių čia taip pat buvo atbėgusių ir burmistro apgyvendintų.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

TELEF.: PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS

AKUŠERJA IR MOTERŲ LIGOS
IR GINEKOLOGINĖS LIGOS
2858 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖS LIGOS
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446

Antros ofis —
8007 WEST 63rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Tel. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofis: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:

Pirmadienis ir ketvirtadienis — 1-7 val.
antradienis, penktadienis nuo 1-5, treči-
adienis, šeštadienis — 9-12, sekmadienis — 9-12, tiktai susitarus.

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius.

1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą sešadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

Rez.: GI 8-0878

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUŠERJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖS LIGOS
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 4-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELIUNAITĖ

AKUŠERJA IR MOTERŲ LIGOS
2750 WEST 71st ST.
Tel.: 776-3717

Neatsiliepiu — skambinti

846-3900

Valandos pagal susitarimą.

Ofis tel.: HE 4-1818
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MĖŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET

VALANDOS: Pirmadienis, antradienis,
ketvirtadienis ir penktadienis nuo 3 iki 7 val. popiet.
Kitu laiku tik susitarus.
Trečiadienis uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMERISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienis.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET

Val.: antradienis, 1-4 po pietų.
ketvirtadienis, 1-4 po pietų.
Ofisio telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofis: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienis, trečiadienis,
ketvirtadienis, penktadienis 9-12 val. vak.
Seštadienis 9-12 val. vak. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofisio telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195

Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandų skambinti telefonais HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefonais GI 8-6195.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžiai.
Speciali pagalba kojomis
(Arch Supports) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadienis 9-11.
2450 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PROspect 6-5084

FIGHT HEART DISEASE

GIVE HEART FUND

SKAITYK PATS IR PARAGINK
KITUS SKAITYTI
NAUJENAS

DR. A. J. GUSENAS

BEPROTYSTES ISTORIJA

Pakvaišėliai tėvai

Nūdien jau tikrai žinoma, kad
pakvaišėliai vaikai paeina vien
tik iš pakvaišėlių tėvų. Eksperi-
mentiniai tyrimai, daryti su to-
kiais žmonėmis, visą tai įrodė.
Nūnai jau žinoma, kad puskvai-
šėliai paveldi, jis kartojasi iš
gentkartės į gentkartę. Nėra
priemonių jį apstabdyti. Tai nū-
dien sukelia neišsprendžiamą
problema. Ką reikės su puskvai-
šiais daryti ateityje?

Prieš keletą dešimčių metų to-
kių žmonių Anglijoje buvo apie
113,695. Vyrų buvo 54,676, o
moterų 59,029. Nūdien konsta-
tuojama, kad tas skaičius jau
daug kartų padidėjo.

O kiek puskvaišėlių tėvų ir vai-
kų yra Amerikoje? Nėra tikrų
duomenų. Tiesa, duomenys ren-
kamos, bet kada tas darbas bus

baigtas, sunku ir pasakyti. Ži-
nomas vien tik beprotėjų skai-
čius Amerikos prieglaudose, bet
ir tai nėra tikslus.

Puskvaišėlių — lengviausios
rūšies silpnaprotystės liga, kuri
nėra taip jau labai pavojinga.
Daug vaikų serga silpnaprotys-
te. Tokie vaikai negali vieni bū-
ti. Jie turi būti prižiūrimi, tvar-
domi ir mokomi, ką ir kaip rei-
kia daryti ir kaip užsilaukyti.
Vargas su jais tas, kad jų pro-
to neveikimas trukdomas. Mo-
kykloje greit juos atpažįsta,
nes jie labai prasti mokiniai.

Anglijoje, Londono mieste ir
jo apylinkėse yra daugiau ne-
gu 190,000 silpnaprotėjų vaikų.
Berniukų yra daugiau negu mer-
gaičių. Daugiausia bienuomenės
vaikai būna silpnapročiai. Ji
buvo ir pas turtingus žmo-
nes, bet visai mažas kiekis. O
kiek silpnaprotėjų yra Ameriko-
je? Tenka pasakyti, kad tikrai
daug.

Neleisti silpnapročiams tuoktis

Nūdien pats savaime kyla vie-
nas iš svarbiausių klausimų: ką
reikia daryti su silpnapročiais
ir pakvaišusiais žmonėmis? At-
sakymas aiškus, neleisti jiems
tuoktis ir turėti vaikų. Šį kla-
simą labai sunku išspręsti. Kai
kurie mokslininkai reikalauja,
kad reikia uždrausti tuoktis silp-
napročiams. Kiti mano, kad to-
kie žmonės turi būti sterilizuo-
jami. Tokiu būdu bus galima
sumažinti jų skaičių ir kartu
žmoniją apšvarinti nuo silpnapro-
čių ir pakvaišėlių. Žinoma,
kad silpnapročio arba pakvai-
šėlio kraujas nenormalus, nes
jame trūksta tam tikrų chemi-
nių elementų (vadinamų genų).
Nuo moters ir vyro genų susi-
jungimo priklauso būsimo kūdi-
kio normalumas arba nenorma-
lumas. Žmonių, gimusių su pro-
to ligomis, kūdikiai nebus nor-
malūs. Dažnai jie būna silpnapro-
čiai, idiotai ir panašiai, nes-
svarbu kokiais vardais mes juos
pavadintume.

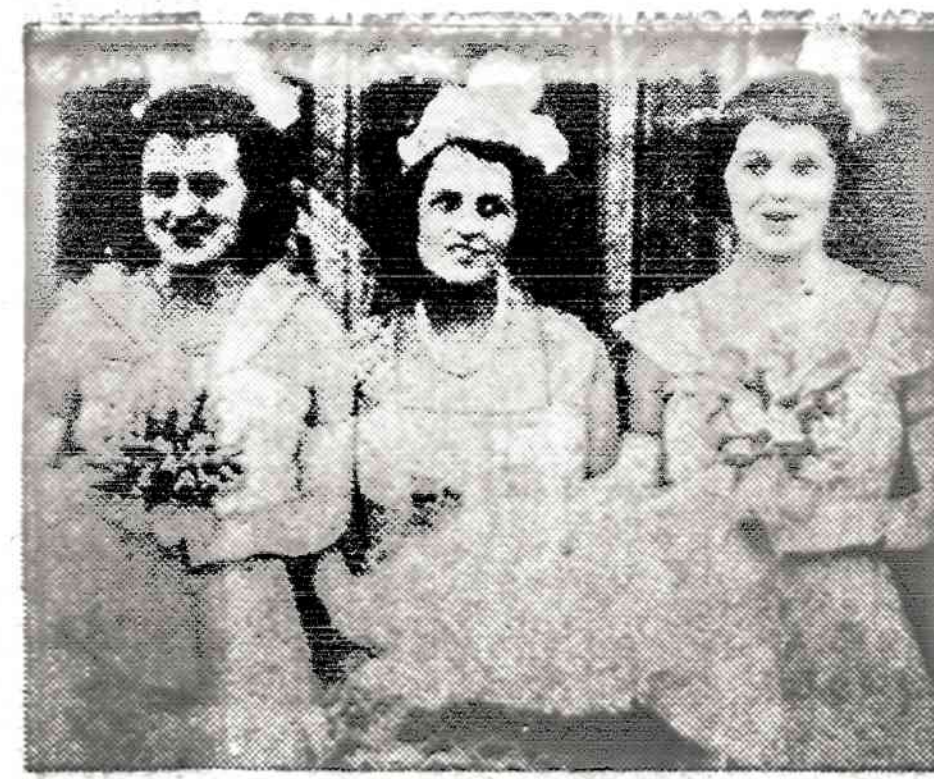
Northwestern University la-
boratorijose buvo padaryta ban-
dymų, atidengusių seniai išk-
komą paslaptį. Vartojant phenyl-
pyruvic acid buvo nustaty-
ta, kaip atpažinti silpnaprotys-
tės ligą. Vyrui ir merginai bū-
tina padaryti tokį patikrinimą
pirm tuokiantis. Tada būtų tik-
rai žinoma, ar jų protas norma-
lus ar ne. Esant vienam jų ne-
sveikapročiui, gydytojas galės
išaiškinti, kokios bus pasekmės,
jiems susilaukus vaikų.

Nėra skirtumo, ar silpnapro-
tystės liga buvo paveldėta iš
tėvų, ar įsigyta gimstant, ar po
gimimo. Kaip ten bebūtų, tokių
žmonių vaikai gali būti pakvai-
šėliai ar idiotai. Žinodami visa
tai, jie galės nuspręsti, ką rei-
kės daryti, kad vaikų nebūtų.

Medicinos centrai turėtų bū-
ti valdžios prižiūrimi ir ten bū-
ti tiriami silpnapročiai prieš jų
sutuoktuvės. Valdžia turėtų pa-
rinkti tik visiškai kvalifikuotus
ir patyrusius gydytojus tokiems
žmonėms patikrinti. Nesveika-
pročiams gydytojas turėtų pa-
aiškinti, kodėl jie turi būti ište-
rilizuoti. Sutinkant su sterili-
zacija, jie galės tuoktis, nesu-
tinkant — jiems turi būti uždrau-
sta. Amerikoje nėra kitos išeit-
ties, kaip tik silpnapročius ste-
rilizuoti. Anksčiau ar vėliau tai
turs būti įvykdyta. Vien tik
sterilizacija gali sumažinti silp-
naprotėjų skaičių. Silpnapročių
užlaikymas valdiškose ir priva-
tinėse prieglaudose kainuoja
daug pinigų. Tuos pinigus su-
moka vien tik šalies piliečiai.

Uždraustos vedybos,
sterilizuojami

27 valstijose ir District of Co-
lumbia išleisti įstatymai, kurie
draudžia silpnapročiams tuoktis.
Bet tie įstatymai nevykdomi. To-
kių būdu silpnapročiai turi pro-
gų susituokti. Dažnai jie gauna
sveikatos patikrinimo laktus
nuo privatinų gydytojų, kurie
neturi jokios nuovokos bei su-

Kennedy šeimos nuotrauka iš 1938 metų, kada Joseph Kennedy bu-
vo paskirtas ambasadorium Londono. Iš kairės Kathleen, ponė Rose
Kennedy ir antra duklė Rosemary, kuri nevaisi sveika psichiniai.
Čia jos mamos Londono Buckinghamo rūmuose prieš priėmimą
pas Britanijos Karalių.

pratimo apie proto ligas. Už do-
lerį, kitą yra viskas padaroma,
nežiūrint kokios pasekmės bus
ateityje.

24 valstijos turi įstatymus,
įsakantiems silpnapročius sterili-
zuoti. Tik keturios jų vykdo
sterilizaciją. Laikui bėgant ne-
sveikapročių sterilizacija gauna
vis daugiau ir daugiau pritarė-
jų. Jų gauna ne vien tik val-
džios aukštų sferų, bet ir iš pa-
šalinės ir privačios publikos. Bet
nesveikapročių sterilizacijai dar
yra daug priešų. Daugiausia
trūkumo kelia kelios bažnyčių
galvos.

Reikia tikėtis, kad nebus krei-
piamas dėmesys į triukšmau-
jančius. Silpnapročių steriliza-
cija bus įvykdyta pilnų tempų
ir šioje ašaro pakalnėje. Steri-
lizacija neįsiveis, augti ir
plėstis netinkamai bei žalingai
sėklai. Žmonija bus sveikesnė,
švaresnė ir geresnė! (Galas)

DIDŽIAUSIAS GROBIS

Narkotikų medžiotojai Chi-
cagoje laimėjo didžiausią gro-
bį, rado 14 svarų heroino ir 4
svarus kokaino, suareštavo
kontrabandininkų gaują, smu-
geliauvą narkotikus iš Mek-
sikos stačiai į Chicago. Konfi-
skuotų narkotikų kaina nustaty-
ta apie 10 milijonų dolerių. Skai-
čiuojant kad Chicagoje yra apie
10,000 narkomanų, to heroino
ir kokaino kiekio jiems būtų
užtekę mažiausiai dviem mėne-
siams.

Suimtieji narkotikų kontra-
bandininkai yra Pedro Diaz, 43
gvy. 1100 W. 18th Street; Abe-
lardo Gamboa, Ismael Cano ir
Haviera Jaime — visi iš tos pa-
čios apylinkės. Diaz savo na-
mė laikė taverą ir apartamen-
tus.

Policija prašo padėti likviduoti gatvių gaują

Policija atsisaukė į Chicago
vakarų dalies biznierių, ypač
gyvenančių Western avenue
ir Madison Street artumoje, ku-
rie buvo gatvių gaujos narių
terorizuoti reikalaujant pinigų.
Ta gauja pasivadavusi Gypsy
Lords. Suimtas tūlas Joseph
Nelson, 36, kaltinamas vagys-
tėmis ir gadinimais. Vienas
automobilių pardavėjas laiko-
tarpje tarp kovo 1 ir birželio
15 d. buvo apiplėštas 15 kartų.
Minėtas Nelson iš to biznie-
riaus išreikalavo \$200 vertą
naudotą automobilį už \$50. Už
kelių dienų atėjęs išreikalavo
\$150, per porą savaičių buvo pa-
liktas ramybėje, bet liepos 19

dieną atvyko visa Gypsy Lords
gauja, apiplėšė auto pardavėją
ir persovė jo tėvą.

Suimtas Nelson už \$3,000 už-
statą paleistas į laisvę, o teis-
mas jam paskirtas rugpjūčio
22 dieną. Ką jis iki tol veiks
laisvėje?

NUOLAUDUS DAKTARAS

St. Charles, Ill., gyvena dak-
taras Dr. Richard Greyson,
pagarsėjęs tuo, kad leidžia sa-
vo pacientams mokėti už patar-
navimus mažiau negu jis pra-
šo savo sąskaitoje, nuleisdamas
po 25 nuošimčius. Tokia prak-
tika Dr. Greyson pradėjęs prieš
6 metus. Jo kainos už medicini-
nos patarnavimus priderintos
prie toje srityje kitų daktarų
praktikuojamų kainų, tačiau
"į pensiją išėjusiems ir gyve-
nantiems iš savo menkų ištek-
lių, finansinius sunkumus dėl
ilgos ligos turintiems, bedar-
biams ar dėl kitokių priežasčių
negalintiems mokėti, jis nor-
maliai nuleidžia 25 nuošimčius,
dažnai atvejais — palikdamas
pačiam pacientui nuspręsti ho-
norarą.

Chicago miesto atmatos
sunaudojamos žemės trašai

Chicago Metropolitinis Sani-
tarijos Distrikas pradėjo di-
delį planą, pavadintą Prairie
Plan, kuriuo miesto srutos per-
dirbamos ir trašą laukams trėš-
ti. Susitarimu su Fulton ap-
skrėčiu, 180 mylių ir pietvakari-
us nuo Chicago, ta traša naudoja-
ma sužalotam dirvožemiui at-
gaivinti.

Šiuo metu Chicago Sanitari-
nis Distrikas kultivuoja 1,613
akrų laukų grūdų pasėliams.
Kol Distrikas pradėjo į tuos
laukus iš Chicago gabenti iš at-
matų padarytą trašą, 70 nuošim-
čių ploto buvo visiškai nepro-
duktinga žemė, o šiemet jau tu-
ri 3,382 akrus derlingos žemės,
kuri buvo sužalota anglies ka-
pyklomis. Apie 53,000 akrų bu-
vusios derlingos fermerių že-
mės buvo sunaikinta pradėjus
anglį kasti nuo viršaus. Dabar
patenkinti ir Fulton apskritys,
turintys dešimtimis tūkstančių
akrų azoto, fosforo ir potašo al-
kanos žemės ir Chicago Sa-
nitarinis Distrikas, turėdamas
kur padėti savo 5.5 milijonų gy-
ventojų atmatas.

JEI "NAUJENAS" TU
SKAITYSI, TAI IR KITAM
PASAKYSI, KAD JOS RASO
TIKRA TIESA — JKI EIDŽIA
SVIESA

AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 pusl. knyga. Kaina \$2.00

Nė vienas žmogus, nors pažinti nepriklausomus Lietuvos ir Antano
Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitis pa-
ruostų studijos. Ši knyga — būtina kiekvienam, norinčiam pažinti ne-
tolimą Lietuvos praeitį. Lietuvoje gyvenusių ir Smetonos valdymo
laikotarpį pažįstančių žmonių tvirtina, kad J. Augustaitis teisingau-
giar ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitis knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandomis.
Kas negali užsakyti "Naujienas", tai prašomas persiųsti \$1.50 čekį
arba Money Order, pridėdant 20 c. persiuntimų paštui, tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60606

Gavę pinigų, tuojau knyga pasysime.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Kas norės vykdyti jo valią, tas pažins, ar tas mokslas iš Dievo, ar
ar kalbu pats iš savęs". — Jono 7:17.

Mes tikime, kad be tiesos meilės, niekam nebus leista pažinti dabartinę
tiesą. Mes manome, kad jei kas iš mylinčių tiesą pasiduotų puikybės,
garbės troškimui, ieškojimui pagyrimo ar tam panašių dalykų, tai toks žmogus
nepasileis tiesoje. Atsiminkime, kad apaštalas yra pasakęs, kad šiose pas-
kutinėse dienose Viešpats žadėjo siųsti stiprų paklydima, kad visi, kurie
mėgsta netiesą, tikėtų melui. Todėl sergime savo širdis ir sąžines, žino-
dami, kad praradę tiesos šviesą mes būsim atskirti nuo Viešpaties ir pa-
slinkti nuo tarnavimo jam ir tiems, kurie yra jo, kurie vadinami tikėjimo sei-
mos nariais.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite
nemokamai, jei parasyšite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telefonai: GRovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telefonai: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8606

REpublic 7-8601

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Telefonai: Yards 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ.

TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

"SVEIKA, BRANGIOJI MASKVA! MES MYLIME TAVE, RUSIJA"

Kiek žemai gali nusilenkti vergas
bačiuodamas savo pono "nagaiką"!

Keleivis š. m. liepos 16 dienos vedamajame antrašte "Sveika, brangioji Maskva!" be kt. rašo:

Štai, liepos pradžioje Sovietų Rusijos Federacijoje vyko apie 300 Lietuvos meninės kūrybos atstovų viešnagė. Čia mūsų raišytojai, muzikai, dailininkai, teatrojai ir kiti menų žmonės bei taip intelektualiai Maskvoje ir cituose miestuose rengė literatūros vakarus, koncertus, dainės parodas, supažindindami rusus su lietuvių kūryba, jos paanga ir spalvingumu. Už tokių lietuvių tautinės kultūros vertybių platų pademonstravimą rūmai tegalėjo tik padėkoti, ką ir rana saikingai padarė gausi publika ir įvairūs jų partijos ir aldžios kirilenkos.

O kaipgi pasielgė mūsiškiai, didžią kultūros dovaną atnešę į Rusiją?

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (istaigos) ir 677-8439 (buto)

85 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

Va, liepos 2 d. "Tiesoje" B. Bučelis, R. Čėsna ir V. Petrauskaitė, vykdamai į Rusiją, vienu balsu ima ir nepaprastai džiaugsmingai sušunka: "Sveika, brangioji Maskva!... Kelias į Maskvą. Toks pažįstamas ir kiekvieną kartą toks mielas. Tuo keliu vyko mūsų respublikos pasiuntiniai neužmirštamą 1940 metų vasarą parvežti liaudžiai saulės..." Kiek vėliau straipsnyje ši entuziastinga trejukė dar prisimena ir kažkada pasakytus jiems rusų kareivio raminančius žodžius: "Nenusiminkite, broliai! Jus priglaus motina Rusija".

Na, gerai, motina Rusija juos ir priglaudė.

O tos pat dienos "Tiesos" vedamajame, pavadintame "Kelrodė žvaigždė", dar sentimentaliau grįžtama į bendrą su Rusija praeities kelią, — "nes praeitis mums mena... tikrai broliškos širdies gerumą, kurį sunkiausiai metu mums atskleidė Rusijos žemė". Taiki: "Ačiū Rusijos žemei, kuri, lyg motina, glaudė lietuvių negandos valandą".

Bet liepos 3 d. "Tiesos" raportas "Tautų mūsų draugystė kaip plienas tvirta" nustečia visas kada nors girdėtas ar skaitytas samdytų ar išgąsdintų dainių panegitikas carams, imperatoriams ir kardo smūgiais sukalto imperijoms. Mat, čia užpiepia jau ne koks nors bato užkulniui primintas laikraščio plunksnagraužis, o prie mikro-

Ponia Rose Kennedy, 84 m., su savo sūnum sen. Edward Kennedy.

fono į rusus ir Rusijos vadus kreipiasi Lenino premijos laureatas, įžymiausias tarybinės Lietuvos poetas E. Mieželaitis! "Brangūs draugai! Brangūs broliai! Leiskite prisipažinti, kad ne tik aš asmeniškai, bet ir visi mes jus mylime." "Mes mylime tave, Rusija"...

OKSAS RUOŠIASI RINKIMAMS

Kazimieras Oksas, respublikonų kandidatas Sanitarinio Distrikto patikėtinio pareigoms, Chicago Savings patalpose praėitą sekmadienį buvo suruošęs susipažinimo pobūvį.

Žmonės rinkosi nuo antros pietų iki penktos. Ne visi galėjo būti tris valandas ar ilgiau. Vieni atėjo, pasikalbėjo su Oksu arba jo komiteto nariais ir išėjo. Kiti pasižmonėjo, troškuli numerino, kavos puodelį išgėrė ir išėjo. Iš viso praėjo apie pusantro šimto žmonių.

Ketvirtą valandą Juozas Bacevičius pravedė susipažinimo programą. Jis trumpai susirinkusius supažindino su Časi (taip Kazimieras dabar savo vardą angliškai rašo) Oksu, papasakojo apie galimybes laimėti rinkimus ir prašė, kad ne tik susirinkusieji, bet ir jų pažįstami bei giminės balsuotų už Oksą.

Pats kandidatas taip pat pasakė trumpą kalbą. Jis paminėjo, ką jis darys, kai bus išrinktas patikėtinio pareigoms. Jis tarnavo kariuomenėje, moka organizuoti viešuosius darbus ir turi labai gerą nuovoką, kaip pagerinti Chicago Sanitarinio Distrikto ūkio reikalus.

Į susirinkimą buvo atėjus Dr. Leonas Kriaučeliūnas, kuris domisi visuomeniniais lietuvių reikalais. Ten buvo užėjęs ir advokatas Charles P. Kal, kuris visą laiką domisi lietuviiais, besirvžtančiais pabandyti mėsist politikon ir padėti geriau tvarkyti savivaldybės reikalus.

Tikrą politiko kalbą pasakė respublikonų atstovas Babe McAvoy. Kažkas pasakė, kad jis turi truputį lietuviško kraujo ir savo laiku vienas jo protėvis vadinos Makavauskas. Jis pastebėjo, kad lietuviai yra prasti politikai, todėl jis ir suairėjo. Savo kalboje jis pasakė, kad dalis jo širdies yra lietuviška, nes visą laiką su lietuviiais jis moka sugyventi.

Trumpą kalbą pasakė Algis Regis. Jis kalbėjo susirinkimaneatvykusio politikos vardu, bet jis patarė visiems susirūpinti artėjančiais rinkimais ir padėti Oksui surinkti galimai daugiau balsų.

Trumpai susirinkusius pasveikino John F. Miaso, A. Barakauskas, o viską gražiai pabaigė pats Bacevičius. Prieš pabaigą jis gražią ponį apdovanojo puikiu paveikslu, kurį loterijos būdu ponia laimėjo.

Susirinkime buvo Naujienų ir vieno savaitraščio korespondentai.

Reporteris

Autostrada "Crostown" palieštų daug žmonių

Kalbos ir planavimai statyti dar vieną greitkeli per Chicago miestą nesiliauja. Cross-town Associates, tai yra įtakingų žmonių grupė, kuri būtinai tos autostrados nori ir siekia, paskelbė, kad 22 mylių autostrada per Chicago miestą iš šiaurės į pietus palieštų "tik" apie 10,400 žmonių, kurių 3,740 namus tektų nugriauti, bet kaip Illinois transportacijos departamento ekonomistas David Yessen pareiškia, tas žmonių skaičius yra parodytas per mažas, kadangi plane pažymėta, kad kiekviename tų namų gyvena po 3 žmones, kuomet tikrumoje juos gyvena žymiai didesni skaičiai.

Saugotis asbesto dulkių

Chicagoje kasmet nugriauinama po porą tūkstančių senų pastatų, bet tik pernai balandžio mėnesį buvo išleistas federalinės taisyklės, reikalaujant kad asbestinės medžiagos prieš jas laužant ar trupinant privala būti pilnai sudrėkintos ir supakuotos plastikiniuose maišuose. Panašias taisykles Illinois yra išleides jau prieš dvejus metus, o Chicago miesto valdyba panašias taisykles išleido praėjusį gegužės mėnesį ir taisyklės išsiuntinėtos daugiau kaip šimtui firmų, kurios verčiasi senų pastatų griovimu. Asbesto dulksų ypatingai pavojingos plaučiams.

ATPIGS ŽUVIS?

Jūrinės žvejybos organizacijos atstovo pranešimu, reikia tikėtis žuvies produktų atpigimo. Okeanų ešeriams, baltazuvėms, plekšnėms ir plokštėms kainos numatomas 59 centai svarui. Žuvų žaldytuvai esą žuvies pilni ir didmenom pardavimo kainos žemos. Liepos 1 dieną JAV-bių sandėliuose šaldytuvuose buvo 410 milijonų svaru žuvies. Tokios atsargos susidarė pernai, kai gyvulių mėsa pabrango.

TRUMPAI

— TV kolegija per WTTW-11 stotį pradės šį rudenį 5 užkaičių dalykų kursų: Raštinės darbų eigos kursai prasidės rugsėjo 16 d. pirmadieniais ir ketvirtadieniais 12:30 — 1:00 val. Amerikos žmonių istorija prasidės rugsėjo 17 d. antradieniais ir penktadieniais 11:30 — 12:15. Amerikos literatūra antradieniais ir penktadieniais 12:15 — 1:00 val., pradedant rugsėjo 17 d. Psichologijos pagrindai prasidės rugsėjo 16 d. pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 11:30 iki vidudienio. Tomis pat savaitės dienomis nuo vidudienio iki 12:30 pradedant taip pat rugsėjo 16 d. bus ispanų kalbos kursai. Jie visi kartojami sekmadieniais. Registracija ir in-

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

OFFICE CLEANING

Must have previous experience. Hours from 5 P. M. to 1:30 A. M. \$3.00 per hour. Paid vacations and holidays.

Apply in person or call:

GREAT LAKES MAINTENANCE & SECURITY, INC.
8551 S. Stony Island
374-1200

DENTAL ASSISTANT

Ultra modern 4 handed dentistry in a complete family health center. Good pay, full insurance, many benefits. Must have experience or training. 929-9090.

DR. ORYHON.

GENERAL ACCOUNTING CLERK

Experienced. For national cosmetic company. Checking invoices, filing and some light typing. Permanent. Call Mrs. ZEMON. 226-5241

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

MATURE MAN

for duties in a retail store able to use basic hand tools. Permanent. 7550 No. MILWAUKEE 763-7680

TRUCK MECHANIC

Experience necessary.

U. S. INDUSTRIAL CONSTRUCTION

11800 So. EWING AVE.

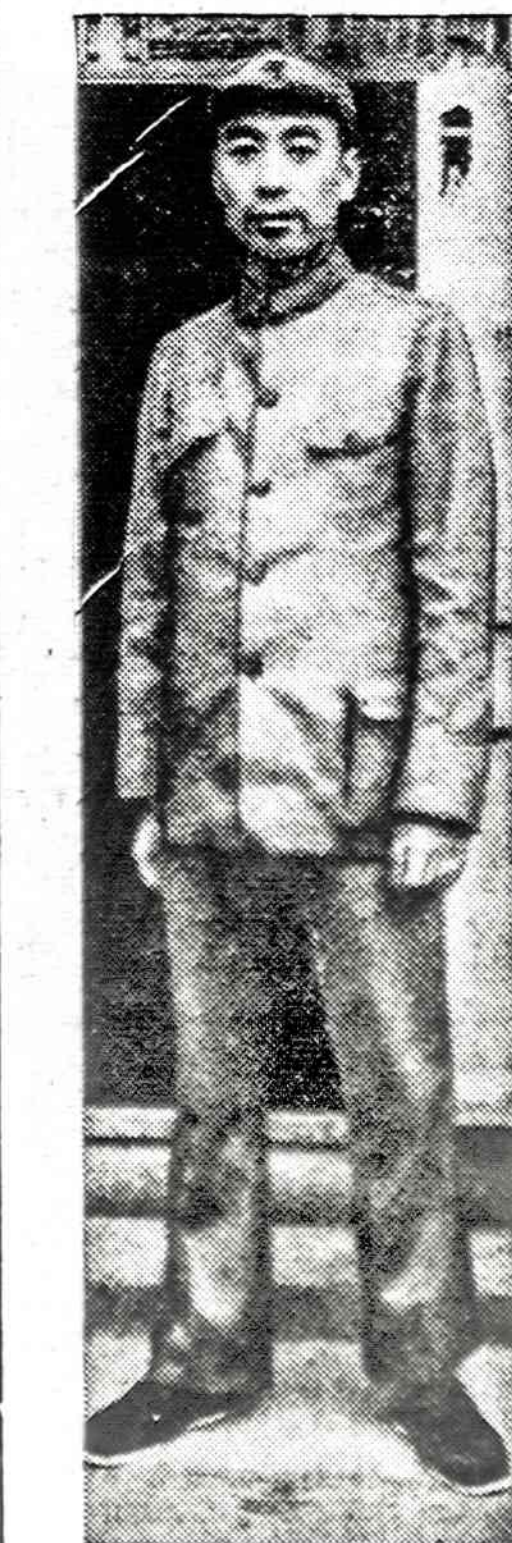
(312) 221-0698

LATHE AND MILLING MACHINE OPERATORS

• STEADY WORK
• OVERTIME
• FRINGE BENEFITS
A. F. TOOL MFG. INC.
5645 GAGE, ROSEMONT
PHONE: 825-1643

formacijai tel. 269-8180 arba adresas: TV College, 185 No. Wabash Ave., Chicago, Ill. 60601.

— Prei. Jonas Balkūnas ir kunigai — K. Pugevičius taip pat V. Dabušis dalyvavo Amerikos miestų etninių reikalų centro I-je konferencijoje, Klevelando mieste. Joje dalyvavo įvairių tautinių grupių parapijų kunigai, viso 55 esmenys. Ta proga kun. Pugevičius ir kun. Dabušis supažindino klevelandiečius su vysk. Vincento Brizgio steigiamu Lietuvių Katalikų taryba, stikslu stiprinti Lietuvių katalikų federacijos ir kunigų vienybės darbus. Numatomas 30,000 dol. biudžetas. Į finansų komitą siųstas patarė P. Žumbakis, kun. V. Dabušis ir dr. V. Vygnatas. Taip pat pranešama apie Ingridos Bublrienės paruošto lietuvių katalikų katekizmo išleidimą.

Kinijos premjeras Chou En Lai 1937 metais buvo generolas kinų komunistų armijoje, kuri, Japonijai Kiniją užpuolus, suijugė jėgas su Chiang Kai šeko armija. Chou buvo svarbus Chiang Kai šeko patarėjas.

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavinimi

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavinimi

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ŽEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI

DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-774

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS — VALDYMAS —
NOTARIATAS — VERTIMAI.

VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

DIDELIS SKLYPAS. 5 kamb.

gallow, 63 ir Whipple. Ketas pirkiny nebrangiai.

2 PO 6 SU 3 MIEGAMAI. Svarus, geras, teisinga kaina, Marquette Parke. Puiki proga lietuviai.

4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette Parko apyl. Naujas šildymas. Reikia sutvarkyti palikimą.

PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATALPOS. Gražus namas Marquette Parko centre. Palikimas — reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY

Tel. 436-7878

2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

MICHIGAN CITY, INDIANA

LONG BEACH AREA

This one has everything, including lake view.

3 bedroom brick and much more. \$33,000. Call area code 219 — 879-3995 after 6:00 P. M.

MISCELLANEOUS

Įvairūs Dalykai

BALTIC APTS. CONDOMINIUMS

506-71 Ave., St. Pete Beach, Fla. 33706. 1 and 2 bedroom apts. Beautiful, modern de luxe. Near beach, stores, and transportation. Small complex, low maintenance fee. Adults, no pets. Brokers invited. \$24,500 and up. Tel. (813) 360-8766.

— Dr. Arvydas Klierė dalyvavo

JAV delegacijoje astronautikos mokslininkų suvažiavime, įvykusio Brazilijoje. Ta proga dr. Arvydas ir jo žmona Birutė aplankė Argentinos lietuvių veikėjus Buenos Aires mieste.

— Didžioji metinė Naujienų gegužinė - piknikas bus rugsėjo 8 d. Polonia Grove sode, 47ta ir Archer Ave. Pikniko vieta yra patogiai atvykti iš viso miesto naudojantis viešo susisiekimo priemonėmis ar automobiliais. Rengėjų komisija kviečia visus skaitytojus ir visus tautiečius gausiai dalyvauti.

— Juozas J. Bimba, New Port Richey, Fl., dėkodamas už Naujienų siuntinėjimą atostogų metu, atsiuntė 5 dol. dovaną vaju, linkėdamas visiems naujieniečiams geros vasaros ir gerų atostogų. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija dėkoja už dovaną ir už linkėjimus.

— Šv. Kazimiero Lietuvių kapinių

Sklypų Savininkų Draugijos metinė gegužinė - piknikas įvyks rugpjūčio 4 d., 12:00 val. p. p. Bruzgulienės sode prieš Lietuvių Tautinės kapines. Prityrusios šeimninės visus pavaišins skaniais lietuviškais valgiais. Ištroškusiems atsisveikinti veiks baras, be to bus įvairių laimėjimų. Šokiams gros žinomas Jurgio Joniko orkestras. Komisija ir draugijos valdyba kviečia visus gausiai dalyvauti. (Pr.)

— Šv. Kazimiero Lietuvių kapinių

Sklypų Savininkų Draugijos metinė gegužinė - piknikas įvyks rugpjūčio 4 d., 12:00 val. p. p. Bruzgulienės sode prieš Lietuvių Tautinės kapines. Prityrusios šeimninės visus pavaišins skaniais lietuviškais valgiais. Ištroškusiems atsisveikinti veiks baras, be to bus įvairių laimėjimų. Šokiams gros žinomas Jurgio Joniko orkestras. Komisija ir draugijos valdyba kviečia visus gausiai dalyvauti. (Pr.)

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolski
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS

Pardavimas ir Talsymas

2446 WEST 69th STREET

Tel.: REPUBLIC 7-1941

IR VĖL PAŽVELK

GRAŽUS PAJAMU MŪRAS. Ais ri nauji šildymai. Centr. oro vėsimas. Dideli modernūs butai. Mūro garažas. Marquette Parke. \$4690

LEGALUS 17 M. 3 butų gels mūras. Atskiri radiant šildym Mūro garažas. Platus lotas. Marquette Parke. \$48,900.

5½ KAMBARTU MŪRAS. Arti I tvių Plazos. Našlė su nuostoliu duos už \$17,800.

7 BUTU MŪRAS — 2 dideli ir maži butai. Naujas gazu šildym Alum. langai. Blokas nuo parl \$39,900

10 BUTU MŪRAS Marquette Parl Virs \$17,000 pajamų. Naujas gazu šildymas. Alum. langai. 2 auto mūro garažas. \$79,900

PUIKUS MŪRO NAMAS ant plata lofo. 2 butai. Gražus 6 kambarių v šuj ir 3 kambarių butas sausam b mante. Garažas. Arti parko. \$21,900

2 BUTU 18 m. mūras. Atskiri šild mai. Alum. langai. Garažas. Plat lotas. Arti mūso. \$36,000.

2 BUTU didelis modernus mūras garažas. Naujas gazu šildymas. A cond. Marquette Parke. \$32,000.

6 KAMBARTU Cape Cod už Ked: ½ bloko nuo parko. Irengtas beismas tas. Platus lotas. Mūro garažas šono. \$34,000.

1½ AUKSTO MŪRAS naujos stat bos. 3 butai. Didelės pajamos. Ai vienuolyno. \$32,750.

VALDIS REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-721

BUTŲ NUOMAVIMAS. ĮVAIRŲS DRAUDIMAI. NAMŲ IR NEKILN. JAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu mieste ir užmiesty naujus perstatau senus visų rūšių namo a šildymo pečius, air-conditioning, va dymo boilerius ir stogu rinas (gutter) Dirbu greit, sąžiningai ir garantuota

DOMAS ZUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-344

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public,

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Beto daromi ir lūdijami vertimai pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

D E M E S I O

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJA

Tiktai \$104 metams automobilio Liability apdraudimas.

Kreiptis:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE.

523-8775

Siuntiniai į Lietuvą

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.

Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nuda žomi. Darbas atliekamas sąžininga ir gerai, prityrusių darbininkų.

Kainos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.

TEL. — 776-5888

Anicetas Garbačiauskas, sav